

NATO generalinis sekretorius Jaap de Hoop Scheffer, trečias iš kairės ir Gruzijos prezidentas Michael Sakašvili, ketvirtas iš kairės, tariai su 26 NATO valstybių ambasadoriais Gruzijos sostinėje.

NATO

NATO IR GRUZIJOS KOMISIJA PADĖS TBILISIUI PASIRENGTI NARYSTEI SĄJUNGAI

Vilnius, rugsėjo 16 d. (ELTA). Tbilisyje per NATO šalių atstovų vizitą pasirašytas NATO ir Gruzijos komisijos steigimo dokumentas. Anot Lietuvos užsienio reikalų ministerijos, komisija nepakeis esančių bendradarbiavimo mechanizmų, bet padės Gruzijai pasirėngti Narystės veiksmų planui ir pačiai narystei Aljansė.

Įkurti NATO ir Gruzijos komisiją buvo nuspręsta prieš mėnesį vykusiam neeiliniam NATO užsienio reikalų ministrų susitikime. Komisija nagrinės su Gruzijos euroatlantinė integracija susijusius politinius, ekonominius ir gynybos reformų klausimus. Nutarta, kad vyks reguliarūs ambasadorių posėdžiai. Taip pat bus rengiami NATO ir Gruzijos komisijos susitikimai valstybių vadovų, užsienio ir gynybos ministrų, kariuomenių vadų lygiu.

Pirmadienį Gruzijoje vizitą pradėję NATO šalių ambasadoriai, tarp jų - ir Lietuvos atstovas Linas Linkevičius, susitiko su Gruzijos prezidentu Michailu Saakašviliu. Pirmadienį Tbilisyje taip pat buvo atidarytas Partnerystės taikos labui programos Patikos fondas (angl. *Trust*), skirtas senai karinei amunicijai ir raketoms Gruzijoje naikinti. Šiam projektui Lietuva vadovauja kartu su Latvija ir Estija, teigia Užsienio reikalų ministerija.

Projekto atidarymo ceremo-

nijoje ambasadorius L. Linkevičius pabrėžė, kad Baltijos šalys, kaip ir visas Aljansas, remia Gruziją agresijos prieš ją akivaizdoje. Baltijos šalys svarsto galimybę išplėsti Partnerystės taikos labui projektą, kad šis apimtų ir Gruzijos teritorijos išvalymą nuo po konflikto likusių sprogmenų.

Antradienį NATO ambasadoriai susitiko su Gruzijos parlamentarais, Jungtinių Tautų, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos, nevyriausybinių organizacijų atstovais, taip pat lankysis karinio konflikto metu nukentėjusiame Gorio mieste.

ELTA primena, kad Gruzija NATO Narystės veiksmų planą tikėjosi gauti šiais metais Bukarešte vykusiam viršūnių susitikime, bet kelios didžiosios Europos valstybės, visų pirma Vokietija ir Prancūzija, vetavo tokį siūlymą. Sprendimas dėl Plano gali būti priimtas gruodžio mėnesį.

RUSIJA PATVIRTINO PRETENZIJAS Į ARKTĮ

Ilgalaikė Rusijos plėtra ir tarptautinis konkurencingumas, anot šalies prezidento, priklauso nuo gamtos išteklių Arktėje.

Kaip praneša agentūra AP, Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev rugsėjo 17 d. Saugumo Taryboje Maskvoje pareiškė, kad Rusija turi pažymėti savo teritoriją „strategiškai svarbiame regione“, kad galėtų pretenduoti

JAV SENATAS: RUSIJA TURI PRIPAŽINTI, KAD SSRS NETEISĖTAI OKUPAVO BALTIJOS ŠALIS

Washington, DC, rugsėjo 17 d. JAV Senatas posėdyje antradienio vakarą vienbalsiai patvirtino rezoliuciją, kurioje pareiškta, kad Rusija turi pripažinti Lietuvos, Latvijos, ir Estijos sovietinės okupacijos neteisėtumą, praneša naujienų agentūra "RIA-Novosti".

"Kongresas prašo JAV prezidentą ir JAV valstybės sekretorę paraginti Rusijos Federacijos vyriausybę pripažinti, kad Latvijos, Estijos ir Lietuvos sovietinė okupacija pagal Molotovo-Ribbentropo paktą 51-erius metus buvo neteisėta", - sakoma patvirtinto dokumento tekste.

Ši nuostata įtraukta į rezoliuciją, kuria Amerikos Senatas pa-

sveikino Latviją ir jos liaudį Latvijos nepriklausomybės, paskelbtos 1918 metų lapkričio 18 dieną, 90-ųjų metinių proga.

Pabrėžė, kad po nepriklausomybės paskelbimo "Latvija 21-erius metus gyvavo kaip nepriklausoma ir suvereni valstybė, būdama visiškai pripažinta Tautų Lygos narė", rezoliucijos autoriai primena, kad "prisidengiant Molotovo ir Ribbentropo paktu, 1940 metų birželio 17 dieną Latvija, Estija ir Lietuva buvo prievarta įtrauktos į Sovietų Sąjungos sudėtį, pažeidžiant esamas iki to taikos sutartis".

"Sovietų Sąjunga primetė Latvijos, Estijos ir Lietuvos tautoms komunistinę politinę sistemą, kuri

nuslopino piliečių kitokias pažiūras, suvaržė galimybes laisvai pareikšti politinę valią ir pagrindines žmogaus teises", - sakoma dokumente.

"JAV niekada nepripažino šios neteisėtos ir prievartinės okupacijos, ir po to buvę JAV prezidentai palaikė nenutrūkstamus diplomatinis santykius su šiomis šalimis per visą sovietinę okupaciją, niekada nepripažinę jų "sovietinėmis respublikomis", - sakoma rezoliucijoje, kur pranešama, jog 1953 metais sudaryta speciali JAV Kongreso komisija patvirtino, kad "Sovietų Sąjunga neteisėtai ir prievarta okupavo ir aneksavo Baltijos valstybes".

bernardinai.lt

NATO ŠALYS GALI JAUSTIS SAUGIAI

Vilnius/Briuselis, rugsėjo 17 d. (ELTA). Nauji geopolitiniai ir saugumo iššūkiai turi būti tinkamai įvertinti NATO darbotvarkėje - konstatuota ministro pirmininko Gedimino Kirilo susitikime su NATO generaliniu sekretoriumi Jaap de Hoop Scheffer.

į didelę dalį ten esančių išteklių. Jis pareikalavo parlamento greitai priimti atitinkamą įstatymą.

Remiantis JAV tyrimais, Arktėje yra iki ketvirtadalio pasaulyje dar neatrastų dujų ir naftos atsargų. Dėl globalaus klimato šilimo ateityje čia bus gerokai lengviau išgauti gamtos išteklius.

Pretenzijų į Arktį turi ir JAV, Danija bei Norvegija. ELTA

Pokalbio dalyviai buvo viešingos nuomonės, kad 5-asis NATO sutarties straipsnis yra pamatinis ir patikimas Šiaurės Atlanto sąjungos kolektyvinės gynybos principas.

Lietuvos Vyriausybės vadovas po susitikimo su NATO generaliniu sekretoriumi ir anksčiau įvykusio susitikimo su NATO karine vadovybe pareiškė esąs įsitikinęs, kad 5-asis NATO sutar-

ties straipsnis veikia, ir sąjungos šalys gali jaustis saugiai. Ministras pirmininkas pabrėžė, kad oro erdvės virš Baltijos valstybių apsauga yra akivaizdus naudos naujoms NATO narėms įrodymas. Premjeras ir NATO generalinis sekretorius kalbėjosi apie oro policijos misijos virš Baltijos valstybių perspektyvas, politinę situaciją Rusijoje bei narystės planų suteikimo galimybes Gruzijai ir Ukrainai.

JAV FINANSUOS DUJŲ TERMINALO LIETUVOJE GALIMYBIŲ STUDIJA

Ūkio ministras Vytautas Navickas ir JAV prekybos ir plėtros agentūros direktorius Larry W. Walther Ūkio ministerijoje pasirašė 2 mln. Lt vertės techninės pagalbos sutartį. Pagal ją iki 2010-ųjų rugsėjo bus parengta

suskystintų gamtinių dujų terminalo įrengimo Lietuvoje pajūryje galimybių studija, pranešė Ūkio ministerija.

JAV prekybos ir plėtros agentūra skatina ekonominę plėtrą.

LRT

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD) jau sudarė savo komandą, kuri po rinkimų būtų pasirengusi Seime ir Vyriausybėje užimti vadovaujančius postus. Partijos ir komandos vadovui Andriui Kubiliui numatytas premjero, Europos Parlamento nariui Vytautui Landsbergiui – užsienio reikalų ministro postai. Tarp TS-LKD pristatytos komandos minimi ir žinomi ekonomistai – Lietuvos banko Ekonomikos departamento direktorius Raimondas Kuodis ir SEB banko prezidento patarėjas Gitanas Nausėda.

Nors iki šios Seimo kadencijos pabaigos liko mažiau nei mėnuo, o plenariniai posėdžiai vyksta vos kartą per savaitę, parlamentarai neskuba rinktis ir darbo vietas – mat turi ir kitų reikalų. Be to, jų teigimu, dalyvauti posėdžiuose jie neprivalo. "Respublikai" pasidomėjus, kuo buvo užsiėmę posėdyje negalėję dalyvauti Seimo nariai, paaiškėjo, kad dalis sunkiai atsimena, ką veikė, o kiti pripažįsta bendravę su rinkėjais arba padėję žmonėms išspręsti jų problemas. "Jei parlamentarai nevaikščios į posėdžius, turėsime rinktis du kartus per savaitę", – sakė Seimo valdybos narys Alfredas Pekeliūnas.

Gresia prarasti valdišką kėdę? Kad to neatsitiktų, reikia su naikinti konkurentus? Tokiu atveju verta kreiptis į Seimo narį, kuris irgi piktas ant jūsų konkurentų. Apie tai, kad kai kurie Seimo nariai su ūpu dalyvauja žūtbutiniuose valdininkų ir įvairių žinybų mūšiuose, prabilo Vyriausybei pavaldaus Turto banko valdybos pirmininkas Jonas Budrevičius. Šios akcinės bendrovės vadovo teigimu, būtent taip elgiasi Turto banką įstatymu panoręs likviduoti parlamentaras Algimantas Matulevičius.

Moderni profesionalų kariuomenė Lietuvą apgintų patikimiau nei dabartinė – ji priešams net neleistų peržengti valstybės sienos. Tuo įsitikinęs krašto apsaugos ministras Juozas Olekas. Dabar privalomąją pradinę karo tarnybą atliekantys kariai tampa iki 2009 metų liepos 1 dienos, o vėliau bus paleisti. "Jau dabar didžiausią mūsų kariuomenės dalį sudaro profesionalūs kariškiai. Kai kurios pajėgos – pavyzdžiui, specialiosios paskirties sudarytos tik iš profesionalų šauktinių šiuo metu tėra maždaug 2-3 tūkstančiai", – sakė J. Olekas.

Sukčiavimo virusas žlugdo ir Lietuvos kariuomenę. Šiomet dėl kariškių aferų pradėta net 10 ikiteisminių tyrimų, o pernai tebuvo vos 1. Per tyrimą paaiškėjo, kad dalis kariuomenės veikėjų apgaulės griebėsi dėl nenoro keltis su šeima į kitą miestą. Dauguma kasdien važiuodavo į darbą apie 80 ar net 100 kilometrų, o prisiregistruodavo pas pažįstamus ar gimnaisčius. Tačiau prašymuose išmokėti persikėlimo išlaidas pateikdavo pas notarų sudarytas suklastotas nuomos sutartis. Apgaulė išaiškėjo vieną karį iškvietus naktį į užduotį tame mieste, kuriame jis privalėjo gyventi.

Kaišiadorių rajono apylinkės prokuratūra Kauno apygardos teismui perdavė baudžiamąją bylą dėl civilių gyventojų trėmimo, kurioje įtarimai pateikti 1927 m. gimusiam Jevdoksiui Sokolovui. Ikiteisminio tyrimo duomenimis, J. Sokolovas, būdamas Lietuvos SSR vidaus reikalų ministerijos Kaišiadorių apskrities skyriaus Krūonio valsčiaus poskyrio milicijos viršininko pavaduotojas, taip pat būdamas trėmimo grupės viršininku, kartu su sovietų okupacinės valdžios represinės struktūros pareigūnais 1949 m. kovo 25 ir 27 d. Krūonio valsčiaus Mičiūnų, Novopolio, Šnipelių, Barevičių kaimuose trėmimui sulaukė penkiolika civilių gyventojų.

Dėl Lietuvos valstybei pavaldžių institucijų kaltės sugriauti beveik dešimtmetį JAV praleidusių ir į Lietuvą sugrąžintų seserų Sandros bei Vitalijos Rymanovų likimai įvertinti šimtą tūkstančių sumomis. Seserys už sugriautą gyvenimą siekė iš Lietuvos prisiteisti po 0,5 mln. litų neturtinės žalos. Civilinę bylą išnagrinėjęs Šiaulių apygardos teismas šį ieškinį patenkino iš dalies. 19 m. Sandrai priteista 150 tūkst. litų, metais vyresnei jos seseriai – 200 tūkst. litų. Seserys pasiekė pergalę prieš valstybę. Tokia suma Šiaulių teismas įvertino pricvartą į JAV išvežtų ir į gimtinę grąžintų seserų Vitalijos Rymanovos ir Sandros Rimanovos dėl valdininkų neveiklumo patirtą žalą. Daugiau kaip dvejus metus bylą nagrinėjęs teismas konstatavo, kad Konstitucija įpareigoja valstybę globoti šeimą, neatskirti vaikų nuo tėvų, taip pat privalo atlyginti piliečiams už patirtą žalą. Pripažinta, kad mažametės seserys 1996 metais į JAV buvo išvežtos neteisėtai, o po devynerių metų – prieš jų valią grąžintos į Lietuvą. Ieškinį išnagrinėjęs teismas atskira nutartimi nusprendė kreiptis į Generalinę prokuratūrą, kad ši atliktų tyrimą ir nubaustų kaltus dėl neteisėto seserų išvežimo.

Lietuva iš 3,019 ES direktyvų į savo teisę neperkėlė tik 7, tačiau jai jau gresia milijoninės baudos. Europos Teisingumo Teismas nusprendė, kad Lietuva kalta, labai kalta. Valstybei kliuvo už tai, kad nevykdė Universalijų paslaugų direktyvos ir neužtikrino, kad pagalbos tarnyboms būtų teikiami duomenys apie skambintojų bendruoju pagalbos telefonu 112 buvimo vietą. **LGITIC**

JAV SIŪLO SUKURTI BALTIJOS ŠALIMS GINTI SKIRTAS NATO PAJĖGAS

Londonas, rugsėjo 19 d. (ELTA). Londone vykstančiame neformaliame NATO gynybos ministrų susitikime JAV penktadienį pasiūlė sudaryti su Rusija besiribojančiose Aljanso valstybėse taktines greitojo reagavimo pajėgas galimiems "gynybos veiksams".

Pasak sąjungos atstovų, idėja sudaryti tokias pajėgas kilo, Pentagonui išanalizavus įvykių raidą Gruzijos ir Pietų Osetijos konflikte. Naujasis dalinys turi būti tučtuojau permetas į potencialaus konflikto zoną bet kurioje iš NATO šalių, besiribojančių su Rusija. Svarbiausiu tokių pajėgų dislokavimo rajonu laikomos Baltijos ir Rytų Europos valstybės.

Gautomis žiniomis, kol kas nekalbama apie taktinės grupės dydį, ginkluotę ir mandatą. Vašingtonas pirmiausia nori, kad ši planą iš esmės paremtų visos NATO šalys.

LATVIAI NUO SAUSIO Į JAV KELIAUS BE VIZŲ

Ryga, rugsėjo 19 d. (LRT). Bevizis režimas su JAV greičiausiai bus įvestas 2009 m. sausį. Tiesa, naujos taisyklės galios tik šiuolaikinių biometrinų pasų savininkams, interviu Latvijos radijui pranešė ambasadorius Charles Larson.

Latvija jau įvykdė beveik visus kriterijus bevizio režimo su JAV įvedimui. Be to, laisvai vyksti į JAV galės tik tie asmenys, kurie turi naujausius pasus su pirštų atspaudais, o taip pat tie, kurie anksčiau yra turėję Amerikos vizą. Tiesa, prieš kelionę reikės internete užpildyti specialią anketą.

Apie tai, kad Lietuva, Latvija, Estija, Čekija, Slovakija, Vengrija, Graikija ir Malta artimiausiu metu į JAV galės keliauti be vizų, vasarą prakalbo JAV pareigūnai, tačiau tikslios bevizio režimo taikymo datos pradžios nepaskelbė.

Pažadą, kad Lietuvai bus

Prancūzijos užsienio reikalų ministras Bernard Kouchner, kairėje ir Europos Sąjungos užsienio reikalų vadovas Javier Solana buvo Maskvoje tartis, kad Rusija pasitrauktų iš Gruzijos, tačiau prez. Dmitrij Medvedev nedavė aiškaus atsakymo. Derybose dalyvavo ir Prancūzijos prez. Nicolas Sarkozy. **Reuters**

C. RICE KRITIKUOJA RUSIJĄ

Washington, DC, rugsėjo 18 d. (ELTA). Rusija šalies viduje tampa vis labiau autoritarinė bei praktikuoja vis agresyvesnę užsienio politiką. BBC teigia JAV Valstybės sekretorė Condoleezza Rice. Ryžtingoje kalboje C. Rice sakė, kad Maskva žengia "vienpusiū izoliacijos bei netinkamo elgesio keliu".

Diplomatiniai santykiai tarp JAV bei Rusijos pradėjo blogėti dėl pastarojo konflikto Gruzijoje. Žadėdama visokeriopą pagalbą Gruzijai, JAV valstybės sek-

retorė teigė, kad JAV bei Europa neleis Rusijai džiaugtis savo agresijos vaisiais.

Anksčiau Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev sakė, jog būtų "politiškai trumparegiška", jei abi valstybės rizikuotų savo politiniais bei ekonominiais santykiais dėl jo taip įvardintų "ne-reikšmingų smulkmenų".

C. Rice išreiškė mintį, jog pastarasis konfliktas Gruzijoje labai sumenkino Rusijos galimybes tapti Pasaulio prekybos organizacijos nare.

GRUZIJA TAPS NATO NARE

Londonas, rugsėjo 19 d. (ELTA). Gruzija galiausiai taps Šiaurės Atlanto sąjungos nare, mano NATO generalinis sekretorius Jaapa de Hoop Scheffer. "Kodėl turime neigti, kad mes padėsime šiai šaliai materializuoti jos siekius?" – pareiškė jis ketvirtadienį Londone. "Visos NATO plėtos fazės taip pat reikalauja įtvirtinti demo-

kratiją, užtikrinti įstatymo ir žmogaus teisių viršenybę", – pridūrė J. de Hoop Scheffer.

NATO vadovas, dalyvaujantis ketvirtadienį Didžiosios Britanijos sostinėje prasidėjusiame sąjungos gynybos ministrų dviejų dienų susitikime, pabrėžė, jog Londono forumas buvo planuojamas iš anksto ir įvykiai Gruzijoje neturėjo įtakos jo datai.

KITĄ KARTĄ RUSIJĄ ATREMSIME JĖGA

JAV Gynybos sekretorius Robert Gates "Sky News" televizijai teigė, kad jei kitą kartą Rusija karo veiksmais atakuos Gruziją, karinis NATO atsakys jėga. „NATO yra karinė sąjunga, tai ne pokalbių vieta, ir penktasis straipsnis aiškiai sako tai, ką sako – yra įsipareigojimas eiti mūsų sąjungininkams į pagalbą, jei jiems kažkas meta iššūkį“, – TV laidoje teigė R. Gates.

Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev savo ruožtu teigia, kad būtent NATO išprovokavo karinį konfliktą su Gruzija. Tuo pačiu jis paskelbė, kad Rusija neleis Vakarams „sukurti naujos geležinės uždangos“. Anot jo, jokie nauji išoriniai veiksniai, „nekalbant apie spaudimą Rusijai, nepakeis mūsų strateginio kurso“. „Mes nuolat stiprinsime savo nacionalinį saugumą, modernizuosime kariuomenę ir didinsime mūsų gynybos pajėgumus, – kalbėjo Rusijos vadovas.

R. Gates sako nemanęs, kad prasideda antras Šaltasis karas: "Rusija nėra SSRS". **LRT**

Venezuelos prez. Hugo Chavez sveikina Argentinos prezidentę Cristiną Fernandez de Kirchner, kuri atvyko į Caracas padėkoti už finansinę paramą jos rinkimams. Abu jie nemėgsta Jungtinių Valstijų ir noriai bičiulijasi su Maskva. **Reuters**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

GRUZIJA UŽPULTA HITLERIO PAVYDŽIU

Lietuvos rūpesčiu Europos Parlamentas priėmė nutarimą dėl rugpjūčio 23 dienos paskelbimo Europine komunizmo ir nacizmo aukų atminties diena. Deklaraciją pasirašė dauguma Europos Parlamento narių.

Joje pažymima, kad Sovietų Sąjunga ir Vokietija, pasirašydamos Molotovo-Ribbentropo paktą, pasidalino Europą. Deklaracijoje tvirtinama, jog abiejų totalitarinių režimų agresijas lydėjusios masinės deportacijos, žudymai ir pamerkimas vergiškam darbui yra karo nusikaltimai ir nusikaltimai žmoniškumui. Taip pat pabrėžiama, kad Europoje šiuo metu mažai žinoma apie sovietinio režimo žiaurumus okupuotų šalių piliečiams. Pasak Istorinio teisingumo komisijos vykdančiojo direktoriaus Ronaldo Račinsko, tai dar vienas reikšmingas žingsnis tinkamai ir teisingai įvertinant XX amžiaus Europoje įsigalėjusius totalitarinius režimus. Jo teigimu, Europos Parlamentas, priimdamas šią rezoliuciją toliau įgyvendina Lietuvos darbo grupės daugiau kaip prieš metus parengtus ir oficialiai visoms Europos šalims pateiktus pasiūlymus dėl tinkamo totalitarinių režimų nusikaltimų įvertinimo Bendrijos lygiu.

The New York Times rugsėjo 7 d. pastebėjo, jog Rusijos užpuolimą Gruzijos ir dabar galima lyginti su Hitlerio įsiveržimu į Čekoslovakiją "apginti" ten gyvenusių vokiečių.

Gruzijos užpuolimas Europą užtiko nepasiruošusią ir parodė, kad Europa yra bejėgė, gali tik kalbėti, bet ne veikti. Rusijos tankai, šarvuočiai ir motorizuoti daliniai įžengė į Gruzijos teritoriją, neva, apsaugoti savo piliečių, kuriems iš anksto buvo įteikti rusų piliečių pasai. Rusija vykdė seniai suplanuotą Gruzijos žemių užėmimą, kai visas pasaulis stebėjo olimpinių žaidynių pradžią.

Nesugebėjimas greitai reaguoti į rusų nepriklausomos Gruzijos puolimą, pakenkė Europos autoritetui. Susiskaldžiusi Europa ne vienus metus jau blaškosi tarp JAV ir Rusijos, nes pastaroji vedė velnišką kiršinimo politiką ir su energijos tiekimu nuolat skaldė Europos Sąjungos vadovus. Prancūzijos prezidentas, ES pirmininkas, ėmėsi derinimo taktikos ir džiaugėsi paliaubomis. Bet pasaulis dar kartą pamatė, kaip rusai "laikosi" savo žodžio neišeidami pažadėtu laiku iš Gruzijos. Iš Vokietijos tikėtis ką nors stipresnio - beviltiška. Jos ryšiai su Rusija pavyzdingi - dėl Gruzijos neverta pyktis su Kremliumi. Didžiosios Europos valstybės (Prancūzija, Vokietija, Italija) renkasi Rusijos advokato vaidmenį - reikia sugyventi. Truputį pabarė ir to gana. Pagaliau ES vadovai pasiuntė į Maskvą delegaciją dar kartą pasikalbėti, bet su balta vėliava... Rusai sutiko išvesti kariuomenę iš Gruzijos, bet paliko šimtus savo "taikdarių".

Gaila, kad ir Lietuvoje kai kam tai atrodo tik retorika. Bet JAV remia Gruziją, nebudamos, kad neišsivers be Rusijos sprendamos Irano ir Šiaurės Korėjos klausimus. Su tokia Rusija tartis neįmanoma, jei nenorima atsisakyti principų ir vertybių, kuriomis remiasi Vakarų pasaulis. Reikia budėti, kad nepasikartotų rugpjūčio 23-oji.

S. Tūbėnas

POLITINIAI GRŪDAI

Maskvos agresija prieš kaimynę Gruziją priminė vieną nestandartinį sveikinimą mano 95 metų sukakties minėjime Vilniaus Karininkų Ramovėje. "Miško Brolių" vadovas Albinas Kentra palinkėjo, kad kiekvienas kandidatas į Seimą ar į kurį kitą valdžios vietą "turėtų būti perskaitęs Viliaus Bražėno knygas". Turbūt jis turėjo mintyje tris knygas kuriose svarstomi geopolitiniai klausimai.

Tai privertė mane peržvelgti savo knygas, kai sprogo Rusijos agresijos prieš kaimynę Gruziją "bomba". Prisiminęs jose paskelbtų rašinių temas, tikėjau, kad, kaip tai dar vaikystės metuose liaudies pokalbiuose dažnai girdėtai, "aklai vištai", pavyks užtikti su šių dienų įvykiais susijusių "grūdų". Atrodo, kad pavyko rasti keletą skaitytojų dėmesiui atkreipti.

Pirmiausia, jei kas tikėjosi Gruzijai pagalbos iš Jungtinių Tautų Organizacijos praras tikėjimą, paskaitęs 1975 m. rašinį "JTO - pasaulinio komunizmo viltis" 1975 m. išleistoje knygoje *Sąmokslas prieš žmoniją*.

Knygoje gausu JTO pagrindinių kūrėjų - slaptų JAV komunistų ir atvirų SSRS komunistų nuotraukų ir pavardžių. Priedu, komunistų entuziazmo apraiškų sukurti JTO. Tad vargu ar JTO ištiestų pagalbos ranką KGB-istinės Putino Rusijos aukai.

Daug ką nustebino žinia, kad Osetijoje ir Abchazijoje JTO "taikdarių" žydriuosius šalmus, kaip paaiškėjo, dėvėjo Rusijos kariai. Nustebusieji būtų mažiau nustebę, jei būtų paskaitę 2000-ųjų metų knygą *Nauja pasaulio santvarka*. Joje (39 psl.) yra straipsnis "Kam tarnauja JTO?" Jo pabaigoje primenama pasaka apie "ponaičio" po velniabalę vedžiojamą žmogų, pabudusį su (arklio) "auksiniais obuoliais" pilnu maišu, ir sakoma. "Panašaus, atrodo, pasakiško ryto sulaukia ir tautos, patikėjusios JTO propaganda, sudėjusios daug vilčių į JTO ir jos taikdarius - "žydriuosius šalmus". Kremliaus valdovai ir dabar vis

bando saviems omonams užmauti žydriuosius šalmus taikai "artimame užsienyje" saugoti ir rusakalbių teisėms ginti". Štai ką tik išvydome Gruzijoje.

O kaip paaiškinti "problemas" su kuriomis, kaip girdime, Maskva susiduria dėl pažado "iki penktadienio" ištraukti savo okupacinę kariuomenę iš Gruzijos? Labai lengva. Užtenka paskaityti *Po dvylika vėliavų* (2005 m.) knygos 185 psl. straipsnį "Stebint Maskvos - Miami "viršūnių susitikimą". (iš "Laisvosios Lietuvos" 1990 m. birželio 21 d. Nr. 13). Tame "viršūnių susitikime dalyvavau Miami (Floridoje) Amerikos Lietuvių Tarybos kvietimu ir rūpesčiu. Talkon pakvietė išgirdę apie būsimą Kremliaus propagandinį desantą. O man iki Miami tik 2.5 valandos automobiliu - nuo Meksikos įlankos iki Atlanto.

Susitikimą organizavo rausvas Miami Universiteto institutas Sovietų ir Rytų Europos studijoms. Paaiškėjo, jog tai būtų bendro renginio su tokiais "tiesos siekėjais", kaip "SSRS Mokslo Akademija", (KGB) "Taikos Komitetas" ir su panašiais "institutais" JAV ir Kanadoje.

"Perestroikai" ir "Naujai galvosena" amerikiečių galvon įkalti į Miami (pakeliui į Bušo ir Gorbio "viršūnių susitikimą" Vašingtone) užsuko rinktinė komanda, kuri buvo pažįstama okupacinių dienų tautiečiams: Georgij Arbatov, Genrik Borovik, Feodor Burlatsky, Nikolaj Šmeliov, Jurij Afanasjev, Viktor Kremeniuk, Andrei Kortunov, General Kim Tsagolov, Sergo Mikojan, Andre Fedorev, Aleksander Pumpiansky, Viktor Pekšev, Ivan Ivanov, Stanislav Kondrašov, Jegor Jakovlev, V.A. Starkov.

Anglų kalba lankstinuke buvo išminėti jų titulai ir nuopelnai.

Dviejų dienų konferencijoje buvo daug susidūrimų su Sovietų delegatais. Net viešbučio liftuose. Tačiau šiandien, Gruzijos okupacijos šešėlyje, paminėtinas susikirtimas su Gorbaciovo patarėju G. Arbatovu.

Po iškilmingų pietų "garbės svečio" pasakytos kalbos (apie Sovietų Sąjungos meilę taikai), jį paklausiau: "kokių problemų Maskva turi su okupacinės kariuomenės išvedimu iš Lietuvos?" Sakiau buvęs ten, liūdytoju, kad 1940 m. R. Armijai truko ne daugiau trijų dienų okupuoti Lietuvą, o dabar reikalaujate penkių metų tai kariuomenei išvesti. Užkluptas netikėto ir keblaus klausimo bei (apie 120 amerikiečių ir pabėgėlių kubiečių) auditorijos man pritariančių plojimų ir juoko, G. Arbatovas, pasitikrinęs su vertėju, mato mai nutarė pagudrauti: "Tai įrodo, jog lengviau okupuoti kraštą, negu iš jo išėti".

Tuo jis patvirtino tai, ką neigė Gorbis ir neigia Putinas: Sovietai buvo okupavę Lietuvą. Antra, jis jau tada paaiškino Gruzijoje iškilusią istorinę Kremliaus problemą: "didelius sunkumus" išvesti kariuomenę iš okupuoto krašto. Tai įrodo, kad Rusija yra okupantas Gruzijos teritorijoje.

Pasirodo įmanoma ką nors aktualaus užtikti net savo senas knygas "aklos vištos" greičiu pasklaidžius. O kiek dar, tais, mūsų tautos išlikimui opiais, klausimais idėjų ir faktų užtiklume pavartę daugybę kitų autorių knygas! Ieškojimas mūsų tautos išlikimą lemiančios tiesos yra kiekvieno lietuvio inteligento pareiga. Tai yra didysis jo egzaminas tautos lemtinguose laikuose.

Vilius Bražėnas

Redakcijos prierašas. Kad žurnalistas ir publicistas Vilius Bražėnas buvo teisus savo rašymu jau 1975 metais, kad Jungtinių Tautų organizacija nuo jos įsteigimo pradžios dažnai yra palanki komunistams, rodo ir dabar gautas pranešimas. Rugsėjo 17 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 63-osios sesijos pirmininkas Miguel D'Escoto Brockmann pareiškė: "Gruzijos veiksmai Pietų Osetijos atžvilgiu yra agresija". Tai buvo pasakyta pirmąją sesijos dieną New York prieš JAV, remiančias Gruziją.

pavyzdžiu gali pasekti ir Švedija. NATO šalys taip pat turi stiprinti trijų Baltijos valstybių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos – gynybą, kaip neseniai siūlė JAV ambasadorius prie NATO Kurt Volcker. Bendrų manevrų su Baltijos valstybėmis rengimas būtų vienas iš būdų atkreipti Rusijos dėmesį, – pažymima K. Volcker publikacijoje. Anot apžvalgininko, šie žingsniai būtų efektyvesni nei G. W. Bush pastangos dar sykį paremti Gruzijos ir Ukrainos prisijungimą prie Narystės veiksmų plano gruodį įvyksiančiame NATO viršūnių susitikime.

THE WASHINGTON POST:

REIKIA APGINKLUOTI BALTIJOS ŠALIS

Washington, DC, rugsėjo 15 d. (ELTA). Rusijai mėginant atgauti įtakos sferas buvusiose sovietinėse respublikose, JAV politikos tikslas turi būti Suomijos priėmimas į NATO ir papildomas Lietuvos, Latvijos bei Estijos apginklavimas, mano įtakingas dienraščio *The Washington Post* apžvalgininkas Jim Hoagland. Anot jo, tai dabar svarbiau nei pastangos išplėsti NATO, priėmus į ją Gruziją ir Ukrainą, tuo labiau, kad sąjunga šiuo klausimu

yra susiskaldžiusi.

„Rusija laikosi strategijos neleisti kraują Amerikai visame pasaulyje. Kremliaus ketinimai – įvesti „naują pasaulinę tvarką“ naudojantis vis akivaizdesniu JAV silpnumu – ypač išryškėjo per tris pastaruosius mėnesius“, – teigia J. Hoagland. „Atėjo metas, kai JAV prezidentas ir kiti NATO vadovai suteiktų didelę svarbą deryboms su Suomija, kuri svarsto prisijungimo prie sąjungos galimybę. Jei prisijungs Suomija, tai jos

TAUTOS ŠVENTĖS – RUGSĖJO 8-TOSIOS PROGA

**Vytautas Čekanauskas,
LR garbės generalinis konsulas, Los Angeles, CA**

Tauta – įvairioms gentims telkiantis istoriškai susidariusi žmonių bendruomenė, turinti bendrą žemę, kalbą, istoriją, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą (*Lietuvių kalbos žodynas XV tomas*, Vilnius, 1991).

Kada susikūrė mūsų tauta ir kaip ji gavo Lietuvos vardą iki šiai šandien yra neišspręstas diskusijų objektas.

Dar 15-16 a., remiantis lietuvių kilmės iš romėnų teorija, Lietuva buvo laikoma iškraipyta L' Italija, nes manyta, kad lietuviai, kaip neva romėnų palikuonys, yra atkilę iš Italijos. Vėliau Lietuvos vardą imta sieti su lotynų žodžiu litus – „jūros pakraštys“. Toks siejimas nėra vykęs jau vien dėl to, kad pirmykštė „Lietuva“ ieškotina ne Baltijos jūros pakrastyje, bet toliau nuo jos (*Tauta*, Vilnius 2006).

Mat, yra manoma, kad aukštaitiai atkeliavo nuo Sibire tekančios Lenos upės vidurio ir vadinosi lietuviais, o žemaitiai – iš Indijos.

Nesutarus dėl galimo Lietuvos vardo kilmės įrodymo šventose kalbose ar kraštuose, buvo imta jį kildinti iš lietuvių kalbos lietus. Esą Lietuva – tai lietaus, lietingas kraštas. Bet juk lyja ne vien tik Lietuvoje.

Kalbininkas Kazimieras Kuzaivinis iškėlė mintį, kad Lietuvos vardui pradžią galėjo duoti suslaivintas upėvardis Lietauka – įtekantis į Nerį aukščiausiai Šventosios žiočių.

Toks galvojimas galėjo būti pagrįstas tai, kad pradžioje tik dalis etninės Lietuvos buvo vadinama tuo vardu ir manoma, kad toji Lietuva buvo tarp Nemuno, Neries ir Merkio upių. Ten buvo valstybės centras – Kernavė. Iš ten prasidėjo lietuvių žemių jungimasis į vieną valstybę, iš ten Lietuvos vardas plito į rytus, į slavų žemes, kur dar gyveno lietuvių gentys.

Pirmą kartą neabejotinai Lietuvos vardas paminėtas 1009 m. lotyniškai parašytuose Kvėdlinburgo metraščiuose (Annales Quedlinburgenses). Ten skaitome: Šventasis Brunonas, kuris vadinamas Bonifacu, arkivyskupas ir vienuolis, vienuoliktaisiais savo atsivertimo metais Rusios (gal Prūsos, t.y. Prūsijos) ir Lietuvos pasienyje pagonių nukirdintas (galvą), su 18 saviškių 1009 m. kovo 9 d. (t.y. vasario 14) iškeliavo danguosna. „Aprašomas įvykis – vienas iš nepavykusių bandymų pakrikštyti baltų gentis. Metraštininką Lietuvos vardas turėjo pasiekti iš slavų (pavartojo sulotynintą slaviško kilmininko formą Lituae „Lietuvos“ su slavišku šaknies balsiu i,

kuriems Lietuva buvo gerai žinoma jau bent keletą šimtmečių“ (ž. Tautos kilmė).

Kitais metais Lietuva minės savo vardo tūkstančio metų jubiliejų. Tais metais Vilnius, kartu su Austrijos miestu Linz, yra paskelbti Europos kultūros sostinėmis. (Nuo 2009 metų Europos Sąjunga, kuri 1985 metais pristatė šią programą, naudoja naują miestų atrinkimo būdą – kandidatai poruojami pagal „seną – naują“ Europos Sąjungos narys, o miestus siūlo patys kraštai).

KRIZĖ LIETUVOJE

Lietuva, norėdama pilnai išnaudoti savo vardo tūkstantmečio paminėjimą, pasirinko sostinę Vilnių. Tokiu būdu visas Europos ir pasaulio kultūrinis dėmesys naujai nukryps į Vilnių, į Lietuvą, į lietuvių tautą. Tam tikslui ruošiamasi jau seniai ir nuosekliai.

Vilnius užsidės patį gražiausią rūbą kurio atspindys švytės visoje Lietuvoje. Bet ar to pakaks? Ar pasididžiavimas jog esu lietuvis taps nuoširdžia artiki dirbtina sielos išraiška?

Lietuva šiuo metu pergyvena didelę krizę. Žmonių ir protų nutekėjimas skaudžiai paličia visas gyvenimo sritis. Statistikai prognozuoja, jog per kelius artimiausius dešimtmečius, kur buvo keturi lietuviai, liks tik trys. Jei šių metų pradžioje šalyje gyveno daugiau nei 3,3 mln. žmonių, 2060-aisiais jų tebus kiek daugiau nei 2,4 mln. – pagal gyventojų skaičiaus mažėjimo tempą būsimieji treči Europos Sąjungoje.

Teigiama, kad pagrindiniu gyventojų skaičiaus augimą lemiančiu veiksniu taps migracija. Reiškia, dalis lietuvių tautos, kaip ir prieš kelis tūkstančius metų, jei ne kaip vienalytis organizuotas vienetas, tai kaip palaidos bitelės, patrauks naujais keliais asmeniškos laimės ieškoti į ją suradę – dažniausiai praras savo tautinį identitetą.

Globalizacija – priešas su kuriuo mūsų protėviams nereikėjo kovoti!

Paprasta išmintis sako, kad pats žmogus yra savo gyvenimo kalvis. Tačiau, gyvenant organizuotoje bendruomenėje, valstybėje, ši turi didžiulę atsakomybę sudaryti tinkamas sąlygas tokiam žmogui kurti ir gyventi.

Neužilgo Lietuvoje įvyks Seimo rinkimai. Tai išrinktųjų tautos atstovų atsiskaitymo valanda. Momentas kai karalius tampa nuogas. Tai proga tam paprastam piliečiui-kalviui pareikšti savo nuomonę, įvertinti išrinktųjų darbą ir padaryti sprendimą kuriuo keliu valstybė turėtų to-

liau eiti, kad jo gyvenimas gerėtų. Kad jo netrauktų svetimi kraštai. Kad jam būtų gera ir malonu gyventi savo gimtajame krašte.

Toks įvertinimas tai nėra vien tik Lietuvoje gyvenančių piliečių pareiga. Jis liečia visus bet kur po pasaulį išsiblaškiusius Lietuvos piliečius. O jų šiuo metu yra daug, net keli šimtai tūkstančių, ir jie gali turėti didelę įtaką Lietuvos atečiai. Pilietinė atsakomybė neatpalaiduoja nei vieno asmens nuo jo pareigų valstybei atlikimo. Prisiminkime, kad pusė Seimo narių (70) patenka į Seimą iš partinių sąrašų ir čia kiekvieno piliečio balsas, nesvarbu kur jis gyventų, turi vienodą svorį.

LIETUVOS PILIETIS TIK PUŠĖ DIENOS

Apie pilietinės pareigos atlikimą prisimena viena istorija kai, man tik pradėjus citi Lietuvos Respublikos garbės generalinio konsulo pareigas Los Angeles, susipažinau su Los Angeles Consular Press Organization (CPO) įkūrėju dr. Kaplan, kuris tą dieną darė konsulams pranešimą apie šią organizaciją.

Pietų metu išsikėlėjus paaiškėjo, kad jis yra buvęs Lietuvos pilietis, gyvenęs pas dėdę Šiauliuose. Jam studijuojant užsienyje jis vieną dieną gauna raštišką kvietimą prisistatyti naujokui kariuomenės šaukimo komisijai. Būdamas paklusnus Lietuvos pilietis jis grįžta į Lietuvą, praleidžia pusę dienos tikrinant sveikatą ir tvarkant kitus formalumus ir, jo nusivylimui – atleidžiamas nuo karinės tarnybos prievolės atlikimo. Priežastis – nepakankamas lietuvių kalbos mokėjimas! Baigęs pasakoti šią istoriją jis pagarbiai pareiškė – „pusę dienos ir aš buvau Lietuvos kariuomenėje“.

Nuo to laiko tarp mūsų užsimezgę glaudus bendradarbiavimas, kas sudarė man proga net kelis kartus per jam prieinamą universitetų radijo tinklą ir siekiantį apie porą šimtų stočių, pokalbio formoje oro bandomis pasakoti apie Lietuvos padėtį Amerikos studentijai.

Pilietinė pareiga reikalauja ne tik būti paklusniu valstybės įstatymams, bet ir būti gyvu jos nariu, kuris savo kūrybingumu, darbu ir energija prisidėtų prie valstybės gerbūvio kėlimo. Tai vertybės kurios per daugelį metų buvo slopinamos sovietų okupuotoje Lietuvoje.

Štai Valstiečių laikraštyje skaitau, kad po įstojimo į Europos Sąjungą (ES) į duobę ristas pradėjęs linų ūkis atsidūrė dugne. Iki Lietuvos stojimo į ES Lietuva žemdirbiams teikė kur kas didesnę piniginę paramą kokia ji yra gaunama dabar. Sumažėjus subsidijoms pradėjo sparčiai mažėti linų plotai. Ant bankroto slenksčio atsidūrė linų perdirbėjai.

Prez. Antanas Smetona Lietuvos pasiuntinybėje Washington, DC.

Linų augintojai tvirtina, kad greitai nacionalinę kultūrą išvysti bus galima tik muziejuje, nes nuostolius nešančius linus pakelti pelningi grūdai, rapsai.

Vieni mano, kad mūsų žemdirbiai įprato auginti ne linus, o paramą ir jai drastiškai sumažėjus, sunyko ir linai. Augintojai, gaudami solidžias valstybės subsidijas, užmigo ant laurų. Ar tai sovietinio palikimo įtakamiegoti?

Kiti sako, kad kritusios pasaulinės pluošto kainos, padidėjusi konkurencija ir itin linam nepalankūs orai privertė linų augintojus prie tokios padėties. Be to, jie pastebi, kad linų plotai sumažėjo ir Europoje. Mažiau linų sėjo net patyrę linų augintojai prancūzai. Visiems europiečiams sunkiau tapo atlaikyti Azijos šalių, ypač Kinijos, konkurenciją.

Konkurencijos šiomet neatlaikė ir didžiausia lininių tekstilės gaminių gamintoja ir eksportuotoja Lietuvoje bei Baltijos šalyse Panevėžio bendrovė „Lino audiniai“.

Vis dėlto ūkininkai, atsisakę nacionalinės kultūros, linų auginimo technikos neišmėtė.

Modemesnes linų perdirbimo linijas įsigijusios bendrovės tikisi, kad jas galės pritaikyti kanapių ar ilgėlių pluoštui perdirbti. Ukmėrgiškai jau bandė perdirbti ilgėles kas, sako jie, visai neblogai pavykė.

Lietuviškam išradimui nėra ribų!

KITAS PAVYZDYS – ASMENINĖ INICIATYVA

Jaunas ūkininkas jau prieš 20 metų pradėjo supirkinėti pradėtas plėsti fermas. Daugelis kaimynų ūkininkų tada juokėsi iš tokių jauno žmogaus veiksmų, tačiau šis į pajuokas nekreipė dėmesio. Tiksliai panaudojus finansinę paramą, šiandien tos fermos yra rekonstruotos, tinka grūdams laikyti, prie jų įrengta grūdų džiovykla bei valykla.

Mintį imtis tokios ūkininkavimo srities jis pasiskolino iš Argentinoje plačiai naudojamos praktikos kur daugelis ūkininkų grūdus saugo vadinamosiose rankovėse. Grūdai specialia

įranga sustumiami į specialaus storo polietileno maišus, populiariai vadinamus rankovėmis kur vienoje telpa iki 250 t. grūdų. Pigu ir efektyvu.

Ir štai kažkada iš jauno žmogaus šaipėsi ūkininkai dabar vėža pas jį saugoti savo grūdus ir moka gerus pinigus. Šiomet grūdų elevatoriai tokių paslaugų neteikia ir jaunajam ūkininkui atsivėrė naujos galimybės papildomai uždirbti teikiant šias paslaugas.

Kaip šie pavyzdžiai rodo, reikia tik daugiau privačios iniciatyvos ir pasiryžimo, nes galimybės nėra ribos. Jų Lietuvoje yra pakankami, tik reikia dėti pastangas sukurti joms geresnes klesėjimo sąlygas. O tai yra rinktų tautos atstovų ir vyriausybės atsakomybė.

Be Seimo rinkimų šie metai dar yra ypatingi ir tuo jog jų pabaigoje – **gruodžio 31 d. sueina 150 metų nuo varpininko dr. Vinco Kudirkos gimimo**. Iki to laiko Vilniuje miesto centre tikimasi baigti statyti didingą paminklą mūsų himno autoriui. Tad šia proga trumpai paminėsiu keletą bruožų iš jo veiklos (ž. *Visuotinė lietuvių enciklopedija*, X tomas, Vilnius, 2006)

Vincas Kudirka yra vienas žymiausių 19 amžiaus antrosios pusės lietuvių tautinio atgimimo judėjimo veikėjų ir ideologų. Dar studijuodamas Varšuvoje ir perskaitęs mėnraštį *Aušra* ištraukė į tautinio atgimimo judėjimą su kitais įkurdamas slapta studentų draugiją *Lietuva*. 1889 sausį išleidžia lietuviško žurnalo *Varpas* pirmąjį numerį, kurį su pertraukomis iki mirties redagavo.

Varpe įkurtam skyriui *Tėvynės varpai* rengtose publicistinėse, kultūrinėse ir ekonominėse apžvalgose Kudirka siekė veikti visuomenės sąmonę, skatino ugdyti tautinę ir pilietinę savivoką, grynė žmogaus ir tautos teises, rūpinosi lietuvių valstietijos ekonominiu ir agrariu lavinimu, skatino lietuvių savivaldos kūrimą, kritikavo valdininkų dorovę, apeliavo į žmogiškus pilie-

(Nukelta į 5 psl.)

ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS APSIREIŠKIMO ŠILUVOJE JUBILIEJAUS ŠVENTĖ

Rugsėjo 14-ąją, po dvejų pasirengimo metų, per kuriuos žinia apie Švč. M. Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų Jubiliejų ir jo šūkį „Per amžius tebus garbinamas Dievo Sūnus“ plačiai pasklido Kauno arkivyskupijoje, nuvilnijo Lietuvoje, kaimyninėse šalyse, daugelyje Europos valstybių, pasiekė Amerikos ir Australijos žemynus, Šiluva, ypatingu Viešpaties žvilgsnu palytėta žemė, jos didingosios šventovės, tūkstančiai čia atvykusių piligrimų sulaukė didžiosios Jubiliejaus iškilmės.

Lietuvos Respublikos ir Vatikano valstybinės vėliavos, kuriomis pasipuošė Šiluvos bazilika, išreiškė Lietuvos žmonių džiaugsmą ir dėkingumą Šventajam Tėvui Benediktui XVI už parodytą jo dėmesį šioms iškilmėms ir visai Lietuvos Katalikų Bažnyčiai atsiunčiant savo ypatingą pasiuntinį (tą pačią rugsėjo 14-ąją popiežius dalyvavo Lurde švenčiamame jubiliejuje) kardinolą Kelno arkivyskupą Joachimą Meisnerį. Popiežiaus legatas, atvykęs į Lietuvą rugsėjo 12 d., sekmadienio rytą sutiktas minios Raseinių krašto žmonių šio miesto aikštėje, atvyko į Šiluvą vadovauti pagrindinių iškilmių Eucharistijos liturgijai. Pimiausia Šiluvoje kard. J. Meisneris apsilankė Apsireiškimo koplyčioje ir čia pasimeldė.

Švč. M. Marijos apsireiškimo Šiluvoje jubiliejaus iškilmė prasidėjo vidurdienį aikštėje prie šais Baziliką. Įvairaus amžiaus, įvairių kraštų, tautų, įvairios socialinės patirties ir padėties žmonės, įvairias tamystes Bažnyčioje atliekantys tikintieji, ištisa piligrimų jūra užliejo aikštės erdvę, jos prieigas, ir visi kaip viena šeima rengėsi padėkoti Dievui už Švč. M. Marijos apsireiškimo dovaną Šiluvoje.

Prieš pradėdant iškilmes, kun. K. Kėvalas pasveikino visus, atvykusius į Šiluvą, trumpai pristatė reikšmingiausias įstabios Šiluvos istorijos datas, pasveikino garbiuosius svečius – Lenkijos primą kardinolą Jozefą Glempą, Minsko-Mogiliovo arkivyskupą metropolitą Tadeuszą Kondrusiewiczų ir jo augziliarą, Elko vysk. Jerzy Mazurą, Drohičino vysk. Antoni Pacyfik Dydczyų, Gardino vysk. Aleksandrą Kaszkeiwiczų, Balstogės arkiv. metropolitą Edwardą Ozorwską, Jelgavos vysk. Antons Justsą, Estijos apaštališkąjį administratorių vysk. Philippe Jean-Charles Jourdaną, kartu su vyskupais atvykusius jų pagalbininkus, Varšuvos marjonų provincijos provincijolą kun. Pavelą Naumowiczų ir brolius kunigus, Lichenio šventovės rektorius kun. Viktorą Gumienny, taip pat apaštališkąjį nuncijų arkivysku-

pą Peterį Stephaną Zurbriggeną, apaštalinės nunciatūros sekretorių mons. Jean Philippe Lanthecaume, užsienio šalių ambasadorius, Lietuvos vyskupijų ordinarus, LVK generalinį sekretorių mons. Gintarą Grušą.

LR prezidentą Valdą Adamkų ir LR Ministrą Pirmininką Gediminą Kirklį, Vyriausybės narius, Lenkijos valstybės sekretorę Ewa Junczyk - Ziomecką, Šventojo Kapo ordino piligrimus, taip pat ir stebėtojus tiesiogines iškilmių transliacijas per LRT, Lenkijos televiziją, besiklausančius „Marijos radijo“. Ypatingosios dienos dalyviai, atvykę ne tik iš Lietuvos, bet ir iš Europos, Amerikos šalių, Australijos žemyno, pavieniui netgi iš Azijos bei Afrikos šalių, buvo pasveikinti ir lenkų, vokiečių, italų, anglų kalbomis.

Iškilmingai Eucharistijos liturgijai vadovavo **popiežiaus legatas kardinolas J. Meisneris**, koncelebravo dvi dešimtys kitų kraštų ir Lietuvos vyskupų, daugybė kunigų. Svečius ir daugia-tūkstantinę minią pasveikinęs Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius pavadino ją gražiausiu atsaku į Šiluvos Dievo Motinos žodžius, pakvietė melstis už Tėvynę, Bažnyčią Lietuvoje, žmonių gyvenimą joje su Jėzumi Kristumi.

Popiežiaus pasiuntinys kardinolas J. Meisneris pasakė homiliją į jos klausytojus pradžioje kreipdamasis lietuviškai ir pavadindamas juos seserimis ir broliais. Prasmingais žodžiais apibūdinęs išskirtinį Marijos vaidmenį Išganymo istorijoje, garbusis svečias paragino nepamiršti, jog ji yra žmogumi tapusio Dievo Sūnaus Motina. „Taigi ji yra ir mūsų Motina. Ji yra Bažnyčios Motina, taigi ir mūsų Motina. Ji gyvena čia ir dabar yra mums pasiekiamą. Čia Marija lietuviams yra tapusi lietuve. Ji – viena iš jūsų, o jūs esate jos vaikai“, – džiugiai sakė kardinolas, jau seniai pažįstantis Lietuvos Bažnyčios gyvenimą. Jis drauge atkreipė dėmesį, jog visur, kur tik pasaulyje apsireiškia Marija, ji ragina žmones melstis. „Šiluvos šventė 2008-aisiais, taigi keturi šimtai metų po apsireiškimo, mums sako, kad ir šiandien reikia sukelti maldos ir atgailos revoliuciją prieš Europoje įsivyravantį Dievo stūmimą iš pasaulio bei žmogaus atitolimą nuo Dievo“, – kvietė popiežiaus legatas. Homilijoje priminta Marijos pagalba mums istorijos sunkmečiais ir teigta, kad Marija reikalinga ir dabar, ir ateityje – namuose ir bendruomenėse, parapijose ir bendrijose, visoje Lietuvos kultūroje, nes ji su savimi visur atsiveda ir Viešpatį.

Iškilmingos Eucharistijos li-

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma dalyvavo iškilmingose šv. Mišiose švenčiant Švč. M. Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų šventę.

www.president.lt

turgijos pabaigoje LVK pimininkas arkiv. S. Tamkevičius perskaitė Lietuvos paaugojimo Švč. M. Marijai aktą, jį pasirašė pamaldose dalyvavę vyskupai.

Šventojo Tėvo vardu legatas kard. J. Meisneris suteikė visiems ypatingą apaštališkąjį palaiminimą. Vėliau kard. J. Meisneris tarė padėkos žodį už tai, kad jis savo akimis pamatė lietuvių tikėjimą ir išgirdo jį savo ausimis, sakė išvykstas sustiprinęs savąjį tikėjimą. Šventojo Tėvo pasiuntinys padovanojo Šiluvos šventovei montransiją, o telegramoje Šventajam Tėvui pasiūlė įrašyti ištikimybės jam ir maldos pasižadėjimo žodžius.

Iškilmių dalyvius pasveikinęs **Lenkijos primas kard. J. Glempas** sakė, jog iškilmėse Dvasia vienyta su Šventojo Petro įpėdiniu ir melstasi Dievo Motinos, kad ji užtartų už viso pasaulio poreikius, ypač taikos ir šeimos poreikius. Paragino pakviesti Mariją į savo šeimą, kad ji mokytų meilės, palinkėjo visiems dieviško džiaugsmo.

Žodį taręs **LR Vyriausybės vadovas G. Kirklis** pasveikino Švč. M. Marijos apsireiškimo Jubiliejaus progą, pavadino Šiluvą vieta, ilgais amžiais buvusia tautinio, religinio, kultūrinio gyvenimo centru, padėjusia išsaugoti tautines ir religines vertybes.

Sveikinimą Lietuvos žmonėms atsiuntė ir **Lenkijos prezidentas Lech Kaszynski**. Jį iškilmių dalyviams perskaitė valstybės sekretorė Ewa Junczyk - Ziomecka. „Visiems šiandien susirinkusiems Šiluvos Dievo Motinos akivaizdoje, taip pat Jūsų šeimoms ir artimiesiems, linkiu dvasinio sustiprinimo, taip pat vilties ir drąsos, – šie dalykai taip reikalingi mums kasdien ir yra tokie vertingi visais momentais, lemiančiais mūsų tautų likimus“, – rašoma sveikinimo laiške.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos pimininkas, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius nuoširdžiai padėkojo kard. J. Meisneriui, padovanojo

jam Šiluvos Dievo Motinos paveikslą, tarė nuoširdų ačiū visiems, kurie buvo drauge ir meldėsi, patikino, kad Šiluvos Dievo Motinos ir toliau bus maldaujama padėti žmonėms savo gyvenimą kurti ant Kristaus uolos.

Iškilmingos pamaldos baigtos iš tūkstančių lūpų suskamբėjusia „Marija, Marija“. Šiai giesmei vadovavo per visas pamaldas giedojęs Kauno valstybinis choras (**vad. prof. Petras Bingelis**).

Šiluvos žemė, kurią ryto šv. Mišių homilijoje kun. K. Kėvalas pavadino Dievo triumfo vieta, nes čia, kaip ir visoje Lietuvoje, nežūrint istorijos audrų, tebėra garbinamas Dievo Sūnus, Lietuvos Broliejumi, kur Viešpats

(Atkelta iš 4 psl.)

TAUTOS ŠVENTĖS...

čių santykius, griežtai smerkė valdžios vykdomą rusinimo politiką; straipsniams būdinga gyva kalba, sąmojus, ironija ir sarkazmas, meninių priemonių derinimas su faktais, pasakos elementai, dialogai.

Kas gali užmiršti mokyklos suole skaitytas satyras: *Viršinkinai, Lietuvos tilto prisiminimai, Cenzūros klausimas, Vilka* kur išjuokiami caro valdininkai Lietuvoje, spaudos draudimas, lietuvių inteligentų bailumas; kur mokoma savigarbos, valstiečiai skatinami pilietiniams nepaklusnumui, raginama vienytis, ieškoti teisingumo.

Kudirka per *Varpą* lietuvių tautinį atgimimą susiejo su Vakarų Europos liberalizmo sąjūdžiu ir demokratijos idėjomis, ug-dė lietuvių tautos kovingumą dvasią ir padėjo susiformuoti vienai pagrindinių lietuviškų politinių srovių – varpininkams (iš jos vėliau susikūrė Lietuvos demokratų partija)

Nemažiau reikšminga yra ir Kudirkos literatūrinio palikimo dalis – grožinė kūryba. Čia ypač paminėtinas eilėraštis „Ne tas yra didis“ apmąstantis kovos už

iš naujo gimsta tam, kad perkeistų žmogų, Dievo miesto statybą, kuri, čia matant daugybę per trumpą laiką įvykusių ir regimų pasikeitimų, liudija Dievo veikimą, susitaikymo su Viešpačiu vieta, per kurią Lietuvai dovanojama labai didelė viltis – ši dvasinės traukos vieta, visą savaitę sutikusi tūkstančius maldininkų, rytoj apglėbs pasaulį išsibarsčiusius lietuvius. Baigiamasis Šiluvos Jubiliejaus iškilmių akordas – rytoj Šiluvoje vyksianti Padėkos šventė.

Rugsėjo 14 d. popietę Jono Pauliaus II namuose įvyko arkiv. S. Tamkevičiaus spaudos konferencija.

Kauno arkivyskupijos spaudos tarnyba

demokratinę visuomenę, teisingumą, minties laisvės ir lygybės idėjas.

„Ne tas yra didis, prieš ką milijonai, prispausti retežiais, žemyn galvas lenkia... Tik tas yra didis, kurs gyvastį savo paskyrė teikimui tik artimams laimės...“, – rašė Kudirka. Deja, šie jo žodžiai šiandien labai dažnai pamirštami kaip panašiai yra užmirštami ir Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento John F. Kennedy pirmoje inauguracinėje kalboje 1961 metais paleistas iššūkis: *Neklausyk ką tau gali duoti tauta, klausyk ką tu gali jai duoti*.

Tad brangus lietuvi, lietuve – paklausyk šiandien save ar šie žodžiai kada nors rado atgarsį tavyje.

Mylėti Lietuvą iš tolo yra gražu ir nereikalauja daug pastangų. Deja, Lietuva laukia ne tokios meilės iš jos sūnų ir dukrų. Ji laukia meilės kuri ateina iš širdies gilumos, ne iš lūpų; iš darbų, ne iš kalbų, iš Lietuvos Respublikos piliečio pareigų atlikimo kurių viena jau čia pat – 2008 Seimo rinkimai.

Tavo balso laukia Lietuva Neapvilks jos! Visuomet prisimink, kad tu esi jai reikalingas, nes ji yra tikroji ir vienintelė tavo Tėvynė.

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO ANTANO SMETONOS 134 METŲ GIMIMO SUKAKTĮ MININT

(1874.VIII.10 - 1944.I.9)

Prof. JONAS PUZINAS

V.

Kaip ir "Viltyje", A. Smetona bei jo artimieji bendradarbiai nuolat kėlė ir nagrinėjo srovių santykius, svarbiaisiais lietuvių reikalais ragino jungtis bendran darban. Be to, jau susirūpinta formuoti savitą ideologiją, artimą lietuvių gyvenimui. A. Smetona tuo klausimu šiaip pasisako: "Perdaug buvo

dairomasi aplink ir žiūrima iš kitų, permaža gilinamasi savin ir nieko nereikalaujama iš savęs, dėl to asmens sielos kultūra apkeista. Perdaug pasitikima iš kitur atėjusiais skambiais obalsiais: jų vertenybė šiandien privalo patikrinimo". Čia A. Smetona turėjo galvoje ypačiai tas lietuvių partijas, kurios buvo įsikūrusios pagal svetimus, ypač

rusiškus partijų pavyzdžius. Ir pagaliau viltininkai bei vairininkai, atsirėmę į savo krašto tradicijas ir specifinius lietuvių tautos poreikius, 1916 metų pabaigoje susibūrė į Tautos Pažangos partiją. Čia A. Smetona ir buvo vienas iš pagrindinių nuosaikiųjų tautininkų ideologų.

Vokiečių okupacinei valdžiai sustabdžius visų laikraščių lei-

dimą Lietuvoje, 1915 m. rudenį, kaip minėta sustojo ir "Vairas", geriausias ir gražiausias ano meto iliustruotas žurnalas, leistas ir redaguotas A. Smetonos. Ir tik 1917 metų rugsėjo mėn. 6 d. vokiečiams leidus spausdinti "**Lietuvos aidą**", pirmą lietuviškos minties laikraštį Vilniuje, A. Smetona tapo to oficialaus Lietuvos Tarybos organo redaktoriumi. Būdinga, kad čia redakcijoje po vienu stogu sutilpo įvairių įsitikinimų žmonės: pažangiečiai A. Smetona, Liudas Noreika, kun. J. Tumas, Juozas Tūbelis, socialdemokratai Mykolas Biržiška, Feliksas Bugailiškis, krikščionys demokratai Aleksandras Stulginskis, kun. dr. J. Stankevičius, demokratai dr. J. Šaulys, Petras Klimas. "Lietuvos aidas" pradžioje ėjo du kartus per savaitę, vėliau tapo dienraščiu ir į 1918 metų galą, kada Lietuvos valstybinės įstaigos dėl bolševikų įsiveržimo Lietuvos turėjo keltis iš Vilniaus į Kauną, laikraštis buvo leidžiamas tris kartus per savaitę. Tat darbo buvo apstu.

Lietuvos valstybės atstatymo metu, kada A. Smetonai teko būti Valstybės Tarybos pirmininku ir po to Valstybės prezidentu, jo publicistinis darbas daugiau ar mažiau nutrūko. Tik išėjęs iš valdžios, 1921-1924 metais A. Smetona re-

dagavo visą eilę Tautos Pažangos partijos laikraščių: "Lietuvių balsą", "Tautos balsą", "Tėvynės balsą", "Krašto balsą", "Vairą", "Irklą", "Tautos vairą" ir dar kitokiais pavadinimais leistus vienkartinius leidinius. Čia įvairiais "balsais" ir "vairais" suminėti laikraščiai dėl opozicijos to meto vyriausybei buvo nuolat uždarinėjami, o pats redaktorius dažnokai baudžiamas. Vėliau, pradėjęs dirbti Lietuvos universitete ir 1926 metų gale tapęs prezidentu, jau nebegalėjo atsidėti savo mėgiamam publicistiniam darbui.

Kaip matyti iš I. Kisino paruoštos "Antano Smetonos bibliografija ir bio-bibliografija" (1935, 609 p.), nuo 1900 iki 1934 m. yra susidarę daugiau kaip 1600 paties A. Smetonos rašytų ar tvarkytų raštų. Rašyta labai įvairiomis temomis. Kaip rodo I. Kisino suvestiniai duomenys, daugiausia rašyta socialiniais klausimais (62,7%). Kitos sritys: filosofija – 15,43%, bendrybės – 8,26%, istorija – 4,89%, taikomieji mokslai – 2,68%, kalbos reikalai – 2,68%, menas, sportas – 1,58% ir kt. (I. Kisinai, Antano Smetonos bibliografija, p. XXIX). Dažniausiai vartoti slapyvardžiai ir kriptonimai: A. S., A. Sm., A. Užgiritis, Lėnas, V., Vilniškis, V-is. (Bus daugiau)

Priėmimas J.E. Lietuvos prezidentui Antanui Smetonai pagerbti dr. F. Meierio bute Rio de Janeiro 1941 m.

K. Vosylius nuotr.

KAIP PAGERINTI SEIMĄ

Algimantas Zolubas

Spalio 12 d. Lietuvos visuomenė ketveriems metams rinks aukščiausią šalies valdžią - naują Seimą. Prieš žengiant savo ateičiai lemtingą žingsnį, verta susimąstyti, tinkamai pasiruošti ir atsakingai pasielgti.

Demokratija arba savivalda savyje jokių vertybių neturi. Ji tėra mechanizmas, įgalinantis realizuoti demokratinį valdymo būdą. Tikrosios vertybės yra (arba jų nėra) visuomenėje, kuri tą mechanizmą valdo. Jei mechanizmą valdo visuomenė, gyvenanti pagal gerą valią, demokratija - palaima, jei - pagal blogą, demokratija virsta tironija. Tironišką demokratiją, "demokratinį centralizmą", neseniai laikais Lietuvai teko patirti. Deja, po atgautos nepriklausomybės, iš demokratinio valdymo palaimingo gyvenimo nesulaukėme.

Demokratiniam valdymui renkami visuomenei atstovaujantys valdymo organai: prezidentas, Seimas, savivaldybės. Tapti visuomenei atstovaujančiu, iš tam tikro skaičiaus kandidatų, asmeniu, reikalinga rinkimų metu surinkti daugiausiai balsų, trumpai tariant, atstovavimo visuomenei teisę lemia rinkėjų daugumos valia, nepriklausomai, ji gera ar bloga.

Jau antrą dešimtmetį Lietuvoje valdžias daugumos valia išrenka visuomenė, tačiau ta pati visuomenė, tik išrinkusi valdžią, ją vertina nepalankiai. Prasčiausiai vertinamas Seimas. Ar demokratijos mechanizmas blogas, ar jis blogai valdomas, ar daugumos valia bloga, kad nesiseka sau gerą, tar naujančią visuomenei valdžią, išsirinkti?

Demokratinį rinkimų mechanizmas iš tikrųjų turi daug trūkumų, ydų. Jis nevertina renkamuųjų ir renkančiųjų išsilavinimo, lojalumo valstybei, tautybės, valios kokybės, dorovės bei kitokio cenzo. Šiam mechanizmui svarbu, kad renkamas ir renkantysis būtų formalūs valstybės piliečiai, mechanizmui svarbi ir lemianti yra balsų dauguma. Tikrovėje esminį vaidmenį tautų ir jų valstybių raidai turi ne dauguma, o mažuma. Šventieji, genijai, išminčiai, talentai - mažuma, tačiau jų įtaka visuomenės raidai nepalyginamai didesnė už bet kokią daugumą. Jie iškelia siektinus idealus, savo sektinu pavyzdžiu, ypatingomis dvasios galiomis formuoja pasaulėžiūrą. Tačiau trumpalaikiai vedliai (valdžios) išsirenkami visuomenės daugumos valia. Todėl

apie valią verta kalbėti plačiau.

Valia yra psichinė galia, pasireiškianti sąmoningu veikumu. Stebint rinkimines kampanijas, jų keliamas emocines audras, neišugdytoje, pilietiškai nesusiformavusioje visuomenėje, nei psichinė galia, nei sąmoningas veiksams negali būti išreikšti. Tokiuose rinkimuose vyrauja ne valia, o emocijos, kurioms sukelti pasitelkiamos pilkosios bei juodosios agitacinės technologijos ir net modernioji magija. Todėl, kai iš Seimo tribūnos seimūnas arogantiškai postringauja, kad jis išrinktas tautos valia, kad jis atstovauja tautai, teiginys neabejone o sarkastišką šypseną kelia. Iš tikrųjų didelė dalis "išrinktųjų" į Seimą pateko ne rinkėjų valios, o emocijų dėka, ir ne atstovauti bei tarnauti tautai atėjo, o valdžioje būti, sau ar klanui turtus ir pinigus kaupti, malonumais gyventi. Per visas Seimo kadencijas, iš sovietmečio atsinešusi išbandytą propagandos bagažą, jausmais manipuluoti labiausiai sugebėjo Algirdo Mykolo Brazausko vadovaujama **Socialdemokratų partija**, tačiau ne ką atsiliko ir kitos.

Yra tikra, kad **Darbo partija**, tikras politinis nulis, tačiau milijonines lėšas valdantis klanas į valdžią atėjo per sukeltas emocijas. Jei už ją balsavę piliečiai būtų susimąstę, giliau

įžvelgę, nesunkiai būtų pastebėję, kad tie partijos milijonieriai iš jų prakaito milijonieriais tapo, kad jiems ne piliečių įdarbinimas ir jų buitis, o pačių kišenė, valstybės lovytė labiausiai rūpi. Deja, rinkėjus labiau paveikė emocijos, nei įžvalgomis paremtas sąmoningas veiksamas, valia.

Emocijomis vilioja Vals-tiečių liaudininkų sąjungos pirmininkė Kazimira Prunskienė. Nusprendusi, kad sriubomis ar cepelinais patraukti rinkėjus nebetinka, dar neprasidėjus rinkiminei kampanijai, išleido į agitacinę apyvertą "Vartotojo pasą". Jame numatyta vieta paso savininko nuotraukai, vardui ir pavardei, nurodyta, kad pasą išdavė Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga visam gyvenimui. Minimo puslapio atvarte - K. Prunskienės spalvota nuotrauka ir klausimas: "Ar tiki, kad KARTU MES GALIME gyventi sveikiau?" (Suprask: be valstiečių liaudininkų, geros sveikatos nesitikėk). Toliau seka kreipinys: "MIELAS ŽMOGAU, nors tai ne pirmas pasas kurį Tu laikai savo rankose, tačiau - tai ypatingas dokumentas. Čia rasi patarimų, kuriuos žinodamas ir pritaikydamas savo gyvenime, Tu ir Tavo šeima tapsite sveikesniais... Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungos pirmininkė Kazimiera Prunskienė".

Artūro Paulausko vadovaujami **socialliberalai**, į Seimą patekę su šūkiu "Nusipelnėme gyventi geriau!" ir nieko nenuveikę, kad žmonės gyventų geriau, dabar, žadėdami valdžias priversti dirbti, vėl kelia aistras, tarsi jie nebūtų valdžioje.

Manipulatoriai žmonių jausmais išsiaiškina, ko žmonės labiausiai trūksta, ko jie siekia ir tuos trūkumus pažada iškart pašalinti, o siekius patenkinti. Štai valstybėje trūksta tiesos ir teisingumo, yra Rolando Pakso vadovaujama partija **Tiesa ir teisingumas**, kuri, pasitelkusi Rusijoje kurpiamas rinkimų technologijas ir net būrėją, geba kvailinti žmones. Siekdamas ypatingų, išskirtinių teisių, į seimą taiko ir tokios partijos, kaip Rusų sąjunga ir Lenkų rinkimų akcija, tarsi Lietuvoje tos tautinės mažumos nepriklausytų Lietuvos valstybei ir turėtų veikti kitų valstybių naudai. Taip skatinamas tautinis susipriešinimas valstybės viduje. Ko tik nebrandžioje visuomenėje nebūna! Prieinama net iki absurdo, kai politikieriai kurpia Žemaičių partiją bei siekia įteisinti žemaičių tautybę...

Demokratijos pranašų ipirštas teiginys, kad žmonių valia yra Dievo valia (vox populi - vox Dei) yra tik emociinga demokratijos puošmena. Iš tikrųjų valia gali (Nukelta į 11 psl.)

CLEVELAND, OH

TARPTAUTINIS BENDRAVIMO TINKLAS

Š.m. rugsėjo 13 d., garsia-me The Western Reserve Historical Society muziejuje, Cleveland, Ohio, įvyko International Community Council trečiasis metinis viešas susirinkimas. Šios Clevelando organizacijos tikslas yra skatinti ir plėsti bendravimą Clevelande ir artimųjų priemiesčių ribose gyvenančių įvairių tautybių tarpe. Pagal vieną susirinkimo dalyvį, imigrantų įnašas yra teigiamas, mus suartinantis, sutvirtinantis. Dabartinis ICC (International Community Council) vykdomasis pirm. Kenneth J. Kovatch ir jo taryba savo darbą atlieka be atlyginimo, prisilaikydami šios organizacijos gairių.

Susirinkimų salėje stovėjo devynios vėliavos (JAV ir aštuonių kitų tautybių, tarp jų Estijos ir Latvijos). Tačiau Lietuvos vėliavos nebuvo. Šio straipsnio autoriui pasiteiravus, paaiškėjo, kad šis "neapsižiūrėjimas" buvo vieno asmens (lietuvio), anksčiau priklaususio ICC, savanaudiško asmenybės garbinimo pasakmė.

Susirinkime dalyvavo 42 žmonės, tačiau jų tarpe nebuvo nei Clevelando lietuvių "pagrindinės organizacijos" valdybos narių, nei jų atstovų. Pabrėžtina, kad susirinkime dalyvavo Šv. Jurgio parapijos tarybos pirm. dr. Anthony Baccivice, Lietuvių namų (Lithuanian Village, Inc.) pirm. Rūta Degutienė, šio straipsnio autorius ir Amerikos Veteranų ir visuomenės veikėjas Raimundas Saikus. Susirinkimo metu dalyviai galėjo vaišintis kava, įvairiais "švelniais" gėrimais, bei kitais skanumynais.

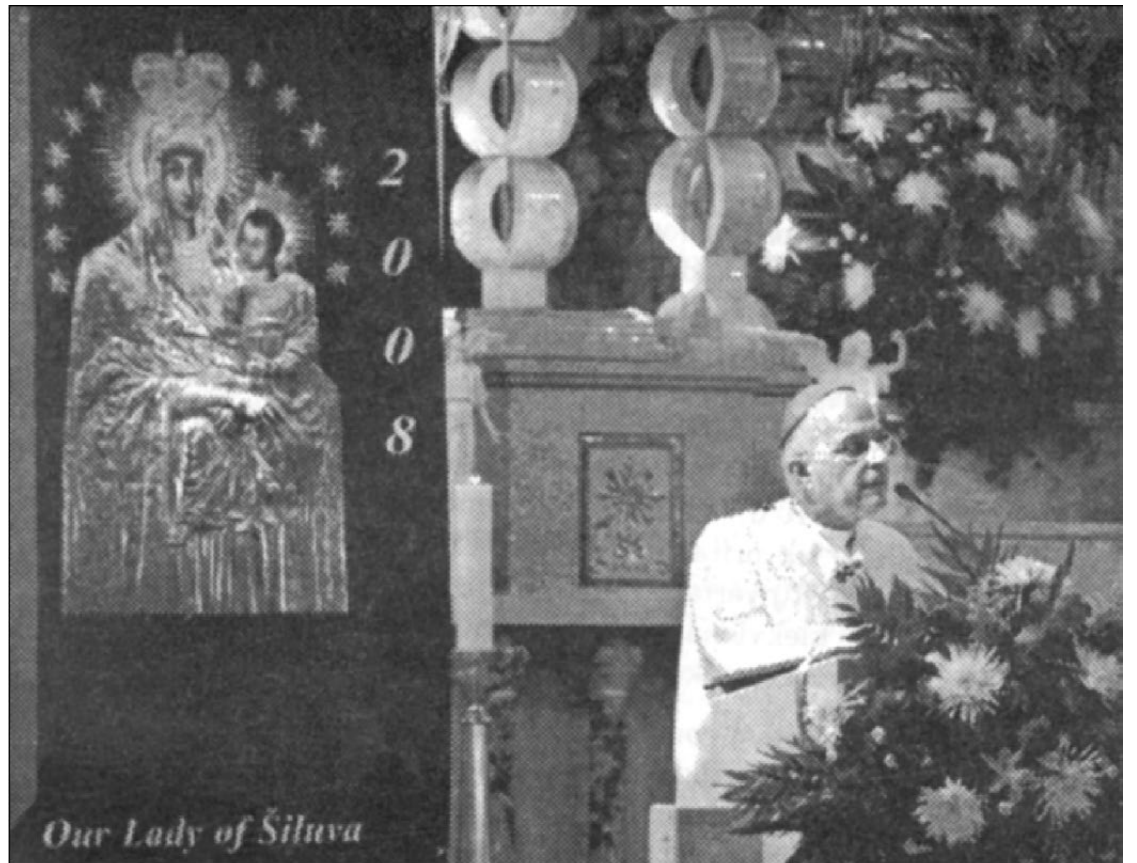
Pagal iš anksto paskelbtą dienotvarkę, susirinkimas turėjo prasidėti 8:30 v.r. ir baigtis 12:30 p.p., bet jis buvo pradėtas ICC tarybos pirm. Dick Russ 9:15 v.r. Buvo WRHS (Western Reserve Historical Society) sveikinimai (Dr. John Grabowski), o ICC vykdomasis pirm. Kenneth J. Kovatch perskaitė šio susirinkimo darbotvarkę. Po to Dick Russ pristatė susirinkimo pagrindinį kalbėtoją Frank Figliuzzi, FBI "Special Agent in Charge", Cleveland, Ohio, kurio atsakomybėje yra FBI veikla šiaurės rytų Ohio valstijoje.

Dvidešimt minučių kalboje, Frank Figliuzzi apžvelgė FBI veiklą ir atsakomybę tariaut įvairius nusikaltimus, jų tarpe ir terorizmą. Jungtinėse Amerikos Valstijose FBI apima 56 rajonus, o užsienyje 61. Kalbėtojas pabrėžė, kad terorizmo sektorių sudaro Al Qaeda. Hybrid ir Home Grown grupės, primindamas, kad "naminės" (Home Grown) grupės nariai vis jaunėja, jų tarpe vis daugiau iš-

silavinusių, sunku nustatyti jų tapatybę. Ši grupė neturi formalų ryšių su Al Qaeda. Jis taip pat priminė, kad vietinė policija privalo būti nuolat pasiruošus terorizmo išpuoliams, kartu pridurdamas, kad žvalgybos (intelligence) žinių rinkimas nėra tobulas. Tai yra menas, kuris turi būti drausmingesnis ir vieningesnis, atsakingesnis. Kalbėtojas dar paaiškino, kad po areštų FBI kiekvieną bylą labai kruopščiai tyrinėja toliau ir kad karas vyksta tarp laisvės ir baimės.

Po įdomios FBI agento Frank Figliuzzi kalbos, buvo 27 minutės klausimų, atsakymų ir paaiškinimų. Į klausimą, ar FBI turi gerus ryšius su kitom tautybėm, jis atsakė prez. Reagan žodžiais: "Trust, but verify" (pasitikėk, bet patikrink). Į klausimą dėl įvairių JAV valdžios organizacijų bendravimą prieš 9/11, jis atsakė, kad tas bendravimas tada nebuvo labai veiklus, bet po "Patriot Act" įkuri-mo jis tapo daug glaudesnis, kartu pridėdamas, kad jis kasdien palaiko ryšius ("break bread daily") su kitom valdžios agentūrom. Paklaustas, ar yra ryšiai su studentais iš kitų valstybių, jis atsakė, kad studentai yra mūsų ateitis ir tokie ryšiai yra gera proga sužinoti kas atvyksta Amerikon. Į klausimą, kaip liečiantį santykius su Pietų Amerika, jis atsakė, kad su Colombia ir Venezuela jie yra migloti ir abejotini, primindamas kad Airijos teroristų apmokymai vyko Pietų Amerikoje. Paklaustas kada FBI nustato asmens tapatybę JAV ribose, jis atsakė, kad tai nelengva, nes "labai sunku surasti jų šaltinius". Kalbėtojas pabrėžė, kad FBI savo tarnybines pareigas atlieka griežtai pagal JAV įstatymus.

Klausimams pasibaigus, ICC vykdomasis pirm. Kenneth J. Kovatch perskaitė ICC organizacijos 2010 m. darbotvarkę (visi dalyviai turėjo kopijas) bei iki šiol ICC atliktus darbus. Prisilaikant dienotvarkės, sekė bendras svarstymas suteikus progą kiekvienam pareikšti savo nuomonę, pateikti klausimus ICC valdybai, bei pasidalinti išpuodžiais. Svarstymams pasibaigus, buvo kitas, aštuonių atskirų stalų svarstymas įvairiomis temomis. Joms užsibaigus, kiekvieno stalo atstovas (vienas), turėjo pristatyti šių svarstymų santrauką. Į šį pageidavimą nebuvo atsižvelgta ir iš to paties stalo kalbėjo keli asmenys, kartais visai ne į temą, atrodo tik dėl asmeniškų pasigarsinimo išnaudojant pasitaikiusią progą. Šis svarstymas pažėrė daug įdomių temų, pastabų bei patari-

Jo Eminencija kardinolas F. George, OMI, pamokslo metu.

J. Kuprio nuotr.

CHICAGO, IL

MARIJOS APSIREIŠKIMO ŠILUVOJE JUBILIEJAUS ŠVENTĖ

Ne tik Šiluvoje, Lietuvoje, bet ir pasaulio kraštuose, kuriuose gyvena lietuviai, rugsėjo 14 d. buvo iškilmingai švenčiama šv. M. Marijos apsireiškimo-pasirodymo Šiluvoje 400 metų jubiliejus.

Čikagos, Cicero, Lemonto, Brighton Parko, Berwyno ir kitų vietovių lietuviai tą pačią dieną, kaip ir Lietuvoje, nors ir labai lyjant, pripildė Gimimo Švč. M. Marijos šventovę Marquette Parke.

Miesto policija tvarkė judėjimą ir nurodė kur statyti automobilius ir tolesnėse gatvėse. Seniai bebuvo tiek daug žmonių pri-

važiavę į Šiluvos atlaidų užbaigimą, švenčiant minėtą jubiliejų.

Pamaldos pradėtos Juliaus Siniaus giesme *Marija, skaistiausia Marija*. Parapijos klebonas kun. Anthony Markus pasveikino savo trumpu žodžiu atvykusius į šią reikšmingą šventę ir pristatė garbingiausią svečią, Čikagos kardinolą Francis George, OMI, kurį tikintieji pasveikino gausiais plojimais. Iškilmingas šv. Mišias koncelebravo pats kardinolas su 20 kunigų. Šv. Mišių skaitinius skaitė Juozas Polikaitis, o tos dienos Evangeliją diakonas Vitas Paškauskas. Jo Emi-

voje ir čia namuose ir bendruomenėse, nes ji su savim visur mums primena Viešpatį.

Šventų Mišių aukas nešė Scersys vienuolės kazimierietės. Bendruomeninėje maldoje prašyta Marijos užtarimo mūsų tautai ir dieviškosios Valdovo palaimos. Po Komunijos dalinimo ir po šv. Mišių vyko procesija šventovės viduje, nes lauke pylė lietus. Procesijoje dalyvavo organizacijos su vėliavomis, o švenčiausiąjį monstrancijoje nešė klebonas kun. A. Markus. Iškilmingą palaiminimą suteikė kardinolas F. George, OMI.

Iškilmingų pamaldų metu giedojo jungtinis - šios parapijos, Vychių choras, Lemonto, Cicero, Brighton Parko chorai, kuriuos dirigavo Darius Polikaitis ir Jūratė Grabliauskienė. Vargonavo muz. Ričardas Sokas. Pamaldos baigtos visiems giedant *Sveika, Marija, Motina Dievo*, kuri daugeliui priminė jaunystės dienas Lietuvoje, kai tą giesmę giedodavome Gegužinių pamaldų metu.

Šiluvos šventės jubiliejui prisiminti išleista išpuodinga programa-leidiny su Čikagos kardinolo Francis George, OMI, Kauno arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus, Čikagos vyskupo pagalbininko Gustavo Garcia-Siller ir Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio sveikinimais ir be komercinių skelbimų.

Tikėtina, kad šis dvasinis mūsų susitelkimas lydės mus reikšmingiems Lietuvos darbams.

vr

Tikintieji Šiluvos Marijos atlaidų užbaigime.

J. Kuprio nuotr.

mų: surasti daugiau ICC paramos šaltinių, būtinumą ICC garsinti, sudaryti komitetą strateginiams ateities planams, pagalvoti apie visiems ICC nariams priimtina viziją ir t.t. Primintina, kad nors ir buvo skelbta, kad šiame susirinkime bus svarstomas bažnyčių uždarymas, apie šį jautrų ir nesuprantamą Clevelando vyskupijos nutarimą kalbėjo tik vienas susirinkimo dalyvis - Šv. Jurgio parapijos tarybos pirm. dr. Anthony Baccivice, kuris taip pat kalbėjo apie Clevelando kultūrinių darželių svarbą ir žmonių teises.

Algirdas V. Matulionis

nencija kardinolas F. George, OMI, pamoksle iškėlė išskirtinę Marijos reikšmę Išganytojo istorijoje ir priminė Marijos pagalbą Lietuvos nelaisvės metais, ir, kur tik Ji pasaulyje pasireiškia, ragina žmones melstis. Marijos pagalba reikalinga ir dabar Lietu-

Kolumbo vyčiai Šiluvos Marijos šventėje.

J. Kuprio nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas rugsėjo 15 dieną Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos susitikime Briuselyje su ES šalių diplomatijos vadovais daugiausia dėmesio skyrė Gruzijos, Baltarusijos ir energetinio saugumo klausimams. Lietuvos užsienio reikalų ministras P.Vaitiekūnas taip pat pasidžiaugė Prancūzijos prezidento vizito rugsėjo 8 dieną Maskvoje metu pasiektu susitarimu ir išreiškė viltį, kad Rusija įgyvendins visus priimtus įsipareigojimus.

Šiaurės Atlanto taryba, kurioje Lietuvai atstovauja ambasadorius Linas Linkevičius, rugsėjo 15-16 dienomis lankėsi Gruzijoje. Pirmąją vizito dieną 26 NATO ambasadoriai susitiko su Gruzijos Prezidentu Michailu Saakašvili. Vizito metu NATO ir Gruzija pasirašė NATO ir Gruzijos komisijos steigimo dokumentą. Įkurti komisiją buvo nuspręsta neeiliniame NATO užsienio reikalų ministrų susitikime rugpjūčio 19 dieną.

Petras Vaitiekūnas, Lietuvos užsienio reikalų ministras, rugsėjo 12 dieną Rygoje kartu su Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministrais – Mariu Riekstiniu ir Urmasu Paetu – susitiko su NATO Generaliniu Sekretoriumi Jaap de Hoop Scheffer, dalyvaujant NATO Partnerystės taikos labui jūrų išminavimo pratybose „Open Spirit 2008“. Susitikime aptartas pasirėngimas neformaliai NATO gynybos ministrų susitikimui Londone rugsėjo 18-19 dienomis bei gruodžio 6-7 dienomis Briuselyje vyksiančiam NATO užsienio reikalų ministrų susitikimui, kuriame bus svarstomas NATO narystės veiksmų plano suteikimo Gruzijai ir Ukrainai klausimas.

LR Užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretorius Deividas Matulionis rugsėjo 18 dieną dalyvavo Kaune vykusioje 16-oje metinėje Baltijos jūros valstybių regionų bendradarbiavimo organizacijos konferencijoje, kuri rengiama kartu su Europos Komisijos Regioninės politikos Generalinis direktoratu ir Kauno apskrities viršininko administracija. Konferencijoje, skirtoje šiuo metu rengiamai Europos Sąjungos Baltijos jūros strategijai, kurią planuojama priimti 2009 metais, dalyvavo beveik pusė tūkstančio pareigūnų ir ekspertų iš Baltijos jūros regiono valstybių ir Europos Komisijos. Ministerijos sekretorius D. Matulionis taip pat dalyvavo apskritojo stalo diskusijoje, skirtoje Baltijos jūros regiono susisiekimui ir patrauklumui – vienai iš keturių prioritetinių būsimosios Baltijos jūros strategijos sričių – aptarti.

LR UR ministras Petras Vaitiekūnas rugsėjo 15 dieną Briuselyje dalyvavo Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos posėdyje. Jame ES užsienio reikalų ministrai aptarė Europos Vadovų Tarybos susitikimo sprendimus dėl pagalbos Gruzijai įgyvendinimo priemonių.

Lietuvos užsienio reikalų viceministras Jaroslav Neverovič rugsėjo 11 dieną susitiko su kadenciją baigiančiu Slovėnijos ambasadoriumi Lietuvai Rudolfu Gabrovecu. Susitikimo metu viceministras padėkojo ambasadoriui už svarų indėlį į Lietuvos ir Slovėnijos dvišalių politinių, ekonominių ir kultūrinių santykių plėtimą, aptarė tolesnes bendradarbiavimo perspektyvas. J. Neverovič ir R. Gabrovecas taip pat aptarė Slovėnijos pirmininkavimo Europos Sąjungai rezultatus, ES ir Rusijos santykius, situaciją Gruzijoje. Ambasadorius pasidžiaugė, kad jo kadencijos metu įvyko pirmasis Slovėnijos ministro pirmininko Janezo Janša vizitas Lietuvoje, kad Lietuva 2007 metais atidarė savo atstovybę Liublianoje ir kad dvišalio ekonominio bendradarbiavimo rodikliai nuolat gerėja. R. Gabrovecas išreiškė viltį, kad artimiausioje ateityje Slovėnijos Vyriausybė priims sprendimą įsteigti diplomatinę atstovybę Vilniuje, kas dar labiau paspartintų politinių, ekonominių ir kultūrinių dvišalių ryšių plėtrą. Po susitikimo su viceministru Slovėnijos ambasadorius susitiko su užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretoriumi Devidu Matulioniu. Kopenhagoje reziduojantis ambasadorius R. Gabrovecas – nuo 2005 metų Lietuvai akredituotas Slovėnijos ambasadorius. Slovėnija pripažino Lietuvą 1991 metų rugsėjo 3 dieną, diplomatiniai santykiai buvo užmegzti 1991 metų lapkričio 22 dieną.

Laimonas Talat-Kelpša, Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius, rugsėjo 16 dieną pasveikino Dvišalės Lietuvos ir Rusijos istorikų komisijos trečiojo posėdžio dalyvius Vilniuje, Lietuvos istorijos institute. Komisija rengia tarptautinę mokslinę konferenciją „Imperija ir tautos XIX amžiuje“. Joje ministerijos sekretorius pažymėjo, kad šis renginys, kuriame Lietuvos ir Rusijos istorikai aptaria svarbius istorinius klausimus, dalijasi mintimis ir idėjomis – tai dar vienas žingsnis geresnių Lietuvos ir Rusijos santykių plėtros link.

Apsikeitus diplomatinėmis notomis, baigta Lietuvos ir Kosovo diplomatinė santykių užmezgimo procedūra. Oficiali Lietuvos ir Kosovo diplomatinė santykių užmezgimo data - 2008 metų rugsėjo 1 diena.

LR URM

Lietuvos ambasadorius prie tarptautinių organizacijų Vienoje Renatas Norkus rugsėjo 15 dieną įteikė skiriamuosius raštus Jungtinių Tautų Pramoninės plėtros organizacijos (UNIDO) generaliniam direktoriui Kandehui K. Yumkella. Susitikimo metu ambasadorius R. Norkus pažymėjo JT Pramoninės plėtros organizacijos svarbą besivystančioms šalims. Lietuvos ambasadorius išreiškė ketinimus išlaikyti aktyvų Lietuvos ir JT Pramoninės plėtros organizacijos dialogą ir siekti dalyvauti regioninėse programose, duodančiose naudos ne tik Lietuvai, bet ir kaimyninėms valstybėms.

LR URM

IGNALINOS JĖGAINĖS PRATĖSIMO NEBUS

Vilnius/Briuselis, rugsėjo 17 d. (ELTA). Lietuvos interesus yra visų Europos Sąjungos šalių, tarp jų ir Baltijos, integracija į bendrą ES energetinę sistemą, teigė ministras pirmininkas Gediminas Kirkilas trečiądienį Briuselyje susitikęs su Europos Komisijos pirmininku Jose Manuel Barroso.

G. Kirkilo teigimu, keičiantis geopolitinei situacijai svarbu įvertinti kylančius iššūkius energetiniam saugumui. Lietuvos ir viso regiono energetinis saugumas labai priklauso nuo Ignalinos atominės elektrinės veiklos, todėl elektros energijos gamybos kaštų išaugimas ją uždarius ir papildomo importo galimybių nebuvimas neigiamai paveiks Lietuvos ūkio konkurencingumą ir augimo perspektyvas.

Lietuvos Vyriausybės vadovo nuomone, elektros energijos pajėgumų generavimas po Ignalinos atominės elektrinės uždarymo bus labai priklausomas nuo padidėjusio dujų importo iš vienintelio tiekėjo. Kita vertus, branduolinio kuro pakeitimas nafta ir dujomis elektros energijos gamybai žymiai padidins aplinkos taršą. O tai, premjero nuomone, nėra priimtina nei Lietuvai, nei visai ES.

G. Kirkilo įsitikinimu, svarbu siekti ES solidarumo ieškant Ignalinos jėgainės problemos sprendimų, toliau tęsiant politines konsultacijas ir siekiant kuo greitesnės Baltijos regiono valstybių integracijos į ES elektros energijos ir dujų rinką.

Europos Komisijos pirmininkas sutiko, kad konsultacijas reikia tęsti ieškant būtinų sprendimų. Jis pabrėžė, kad Europos Komisija yra pasirengusi ne tik tęsti konsultacijas, bet ir siūlyti konkrečius nuo jos priklausančius veiksmus.

J. M. Barroso pasiūlė parengti bendrą Baltijos regiono sujungimo su ES energetikos tinklais veiksmų planą, kuriame būtų išskirtas Europos Komisijos ir Lietuvos veiksmų planas. Jo tikslas - imtis visų įmanomų priemonių maksimaliai padidinti Lietuvos energetinį saugumą iki 2009 metų pabaigos.

J. M. Barroso taip pat sutiko siūlyti šiuos klausimus aptarti ES Vadovų Tarybos susitikimuose spalio ir gruodžio mėnesiais.

G. Kirkilas pabrėžė, kad Lietuvos Vyriausybė turi pasiūlymų, kaip spręsti kylančius iššūkius: pirma, kuo skubiau tiesiant elektros tiltus į Švediją ir Lenkiją, antra, sujungiant Lie-

tuvos ir Lenkijos dujų sektorius statant suskystintų dujų terminalą, trečia, vystant naujos atominės elektrinės statybos projektą ir ketvirta, didinant energijos vartojimo efektyvumą bei atsinaujinančių energijos šaltinių dalį.

Anot Vyriausybės spaudos tarnybos, susitikime taip pat aptartas Rusijos ir Gruzijos konfliktas. Premjero nuomone, reikia telkti pasaulio pastangas atstatant nuniokotą Gruziją. Be to, būtina aiškiau nubrėžti transatlantines Gruzijos perspektyvas.

G. Kirkilo teigimu, reikia rimtai svarstyti ES ir Rusijos santykių perspektyvas, remiantis tarptautinės teisės principais ir europinėmis vertybėmis.

Europos Komisijos (EK) vadovas šiandien dar kartą pareiškė, kad diskusijos dėl Ignalinos atominės elektrinės (IAE) darbo pratęsimo nevyksta.

"Ignalinos jėgainės uždarymas yra teisinis įsipareigojimas Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą sutartyje. Teisiniai įsipareigojimai nėra Lietuvos ir EK diskusijų objektas. EK gali tik pasakyti - sutartys reikia gerbti", - Briuselyje bendroje spaudos konferencijoje su premjeru Gediminu Kirkilu tvirtino Jose Manuel Barroso.

Į LIETUVOS STOVYKLĄ AFGANISTANE PALEISTA RAKETA

Kabulas, rugsėjo 16 d. Afganistane antradienį vakare buvo apšaudyta Lietuvos vadovaujamos Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupės (PAG) stovykla.

Pavakare į stovyklą buvo paleista raketa, kuri sprogo stovyklos teritorijoje. Nuo sprogimo užsidegė kilnojama daiktų saugykla, pranešė Krašto apsaugos mi-

nisterija.

Pasak pranešimo, per incidentą stovykloje buvę žmonės nenukentėjo. PAG sustiprino stovyklos apsaugą. Šiemet tai jau ne pirmas išpuolis prieš Čagčarane įsikūrusią PAG stovyklą.

Gegužės 22 dieną Goro provincijoje kilus riaušėms ir afganams bandant įsiveržti į stovyklą, žuvo Lietuvos kariuomenės

seržantas Arūnas Jarmalavičius.

Tą patį gegužės mėnesį į PAG stovyklą buvo paleista raketa, tačiau ji nukrito prie tvoros ir niekas nenukentėjo.

Lietuva nuo 2005 metų birželio vadovauja Provincijos atkūrimo grupei (PAG). Pagrindinė PAG užduotis - padėti Afganistano valdžiai plėsti įtaką provincijoje, užtikrinti saugumą ir sudaryti tinkamas sąlygas provincijai atkurti.

bernardinai.lt

METALŲ SKULPTŪRŲ PARODA

Rudeninėm spalvomis pasiūso gamta vėl kviečia visus Clevelando bendruomenės narius į naujojo sezono parenimą.

Tai meno, kūrybos šventė kuriai ruošia vyr. skautės Židnietės rugsėjo 27 d., šeštadienį, 6 val. vakaro Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

Šią meno šventę puoš Mariaus Narbutaičio metalo skulptūros. Marius dar būdamas jaunas, pradėjo naudoti metalą meninei kūrybai, kuri pasireiškė įvairiomis formomis. Visą gyvenimą labai domėjosi klasišinių automobilių restauracija ir per save išmoko įvairių metodų kaip reikia suvirinti, formuoti ir gaminti metalą. Būdamas mechanikos inžinierius nuolat remiasi savo profesine patirtimi, kai kūrybiniam darbe ieško unikalių kompozicijų, gaminimo ir metalo užbaigimo bei apdailinimo metodų.

Jo kūryba pasireiškia įvairiais stiliais, pradedant tradiciniu lietuvių liaudies menu ir baigiant laisvomis abstrakčiomis formomis. Panaudodamas suderintus išlenkimus, tekstūras ir grakščias išlankas, Marius sie-

Mariaus Narbutaičio metalo skulptūra.

kia perkeisti šaltą ir nelankstų metalą į šiltą, lengvai banguojančias ir akims estetiškas malonias formas. Jo pasirinktame kūrybiniame kelyje, atsiveria begalinės galimybės: įvairūs sti-

liai, metodai ir temos, kuriomis jis išreiškia savo vidinius polinkius.

Jo darbai buvo išstatyti įvairiose parodose Ohio bei Illinois valstijose. *NI*

BUVO PAGERBTAS MAŽOSIOS LIETUVOS PATRIARCHAS

Kaunas, rugsėjo 19 d. (ELTA). Penktadienį Kaune, Aukštaičių gatvėje ant 29-ojo namo, kuriame gyveno Martynas Jankus, buvo atidengta atminimo lenta su tekstu: "Šiame name 1939-1944 m. gyveno visuomenės veikėjas, spaudos darbuotojas, Mažosios Lietuvos patriarchas Martynas Jankus".

Kauno miesto muziejuje vyko renginys iš ciklo "Aktualioji tautos istorija", skirtas M. Jankaus (1858-1946), Mažosios Lietuvos tautinio sąjūdžio veikėjo, Tilžės akto (1918) signataro 150-osioms gimimo metinėms paminėti.

Dalyvavo dr. Laimutė Šarauskaitė-Petkevičienė, skautininko Juozo Šarausko, kurio namuose Kaune 1939 m. buvo saugojama Amžinojo Rambynų kalno knyga, duktė, Vydūno draugijos nariai, skambėjo M.

Jankaus autentiškas archyvinis įrašas, buvo rodoma M. Jankaus gyvenimo ir darbų virtuali paroda.

M. Jankus - viena žymiausių XX a. pirmosios pusės Mažosios Lietuvos asmenybių - gimė 1858 m. rugpjūčio 7-ąją Bitėnuose. Jis baigė tik pradinę mokyklą, bet lavinosi savarankiškai.

Po pažinties su kultūros veikėju, poliglotu Jurgiu Zauerveinu būsimo spausdininkas apsisprendė, kad jo gyvenimo tikslas bus lietuviybės puoselėjimas. M. Jankus leido ir rengė knygas, rėmė knygnešius spaudos draudimo metais, bendradarbiavo su "Aušros" ir "Varpo" leidėjais, buvo vienas iš Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos "Birutė" įkūrėjų, su Vydūnu ir kitais bendraminčiais atgaivino švenčių ant Rambynų kalno tradiciją. Būdamas

Vyriausiojo Mažosios Lietuvos gelbėjimo komiteto pirmininkas, M. Jankus daug nuveikė siekdamas Mažosios ir Didžiosios Lietuvos susijungimo.

Po Klaipėdos krašto prisijungimo M. Jankus pradėdamas vadinti Mažosios Lietuvos prezidentu. Jį lankė užsienio diplomatai, kurie pasirašydavo Amžinojoje Rambynų kalno knygoje, krašto kultūros veikėjai ir ekskursantai.

Lietuviškos periodinės spaudos pradininkas M. Jankus savo spaustuvių Bitėnuose 1889-1912 metais išspausdino 362 knygas, leido 25 periodinius spaudinius. Spaudos draudimo metais M. Jankaus spaustuvių buvo visų knygnešių kelio į Didžiąją Lietuvą pradžia, o pats spaustuvininkas tituluotas Mažosios Lietuvos patriarchu.

M. Jankus mirė Vokietijoje, 1993 m. urna su jo pelenais perlaidota Bitėnų kapinaitėse.

PROKURORAI S. GEDĄ SIŪLO ĮKALINTI 4 METAMS

Savo dukrą Uršulę sužalojusiam 65 metų poetui Sigitui Zigmui Gedai gali tekti sėstis į kalėjimą. Valstybinį kaltinimą palaiškantis prokuroras garsiam poetui pasiūlė skirti ketverių metų laisvės atėmimo bausmę, ją atliekant pataisos namuose. Prokuratūra mano, kad teisminio nagrinėjimo metu pilnai pavyko įrodyti S. Gedai pateiktus kaltinimus.

Baudžiamasis kodeksas numato, kad už sunkų sužalojimą gali būti skiriamas laisvės atėmimas nuo 2 iki 12 metų. Kadangi

S. Geda savo kaltės nepripažįsta, teismas jam negalės skirti lygtinio laisvės atėmimo.

Vilniaus apygardos teismas po pertraukos vėl atvertė S. Gedos baudžiamąją bylą, kurioje jam yra pateikti kaltinimai dėl sunkaus kūno sužalojimo. Į teismo posėdį atvyko ir S. Geda, ir U. Gedaitė, tačiau prieš posėdį jie tarpusavyje net nebendravo. Tėvas su dukra nebendravo ne tik teismo salėje. U. Gedaitė teismui dar kartą pakartojo, kad ją peiliu sužalojo tėvas. Mergina tei-

gė, kad jeigu ji nebūtų patyrusi sunkaus sužalojimo, byla teismo net nebūtų pasiekusi teismo – esą ji su tėvu susitaikytų. Teismo medicinos ekspertai yra nustatę, kad S. Geda nusikaltimo padarymo metu nebuvo afekto būsenoje, jis galėjo suprasti savo veiksmus. Medikai patvirtino U. Gedaitės teiginius, kad rašytojas vartoja alkoholį – jam nustatytas priklausomybės nuo alkoholio sindromas. Šeimyninį incidentą Vilniaus policijos pareigūnai užregistravo 2007-01-19. *LGITIC*

KULTŪROS KRONIKA

Smulkutė mergaitė nuo pečių nusiima didžiulį sunkų juodą dėklą, atidaro jį ir iš mėlynų aksomu mušto vidaus išima mažutį itališką 1881 m. pagamintą smuikėlį. Neseniai griždama šia "relikvija" 19-metė Dalia Kuznecovaitė laimėjo trečią vietą 15-jame Tarptautiniame Johanneso Brahms'o konkurse, vykusiame Piortschache, Austrijoje. Tame didžiuliam dėkle, su kuriuo D. Kuznecovaitė išsiskiria labai retai, šalia senojo smuiko (kuris, žinoma, yra apdraustas) guli ir Dalios nuotrauka su maestro Mstislavu Rostropovičiumi. Smuikininkė - M. Rostropovičiaus įsteigto fondo, globojančio talentingus jaunos žmones, stipendiantė.

Dr. Raminta Lampsatytė, Hamburgo muzikos akademijos profesorė, rugsėjo 28 d., 2 val. p.p. koncertuos lietuvių Evangelikų liuteronų "Tėviškės parapijos šventovėje. Kviečiame dalyvauti jos fortepijoninės muzikos koncerte, 5129 S. Wolf Rd., Western Springs, IL.

Čiurlionio galerija, prieš prasidedant Teatro festivaliui spalio 10 d. Jaunimo centre, Čikagoje 6 val. vak., kviečia atvykti į dailininko Sigito Šnuro atidarymą. Pasiteiravimui galima skambinti Laimai Apanavičienei, Čiurlionio galerijos direktorei, 708-296-3192.

Tautinių šokių grupės "Grandis" vyresniųjų ratelis savo veiklą pradeda rugsėjo 28 d. 2:30 val. p.p. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL. Turint klausimų, prašome kreiptis į mokytoją Vidą Brazaitytę 708-280-8678.

Lietuvos gyventojams nepakanka informacijos apie Lietuvos tūkstantmečio minėjimo renginius. Tai parodė Užsienio reikalų ministerijos užsakymu rugpjūčio 21 - rugsėjo 2 d. Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro "Vilmorus" atliktas gyventojų nuomonės tyrimas. Informacijos apie Lietuvos tūkstantmečio minėjimo renginius nepakanka arba jos iš viso negauna 73,6 proc. apklausos dalyvių. Net 89,8 proc. teigė iš viso nematę Lietuvos tūkstantmečio ženklo. 56,7 proc. apklausoje dalyvavusiųjų nuomone, prisidėti prie minėjimo turėtų kiekvienas Lietuvos pilietis. Tačiau daugiau nei pusė apklaustųjų - 52,4 proc. iš viso nežinojo arba neteisingai nurodė, kada Lietuva švęs savo vardo paminėjimo tūkstantmetį.

GROŽINĖS LITERATŪROS KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Lietuvos vardo pirmą kartą Kvedlinburgo analuose 1009 metais paminėjimo proga ir tūkstantmečio jubiliejui pagerbti, skelbia romano konkursą.

Skiriamos trys premijos:

I-oji - 5,000 dol.,

II-oji - 3,000 dol.,

III-oji - 2,000 dol.

Tema kūrėjams: LIETUVAI – TŪKSTANTIS METŲ!

Mes didžiujamės tūkstantio metų istorija ir šimtmečiais kurta tautinė kultūra.

Laikas: Paskutinė kūrinio išsiuntimo data oro paštu 2009 m. birželio 30 d. Prašome nelaukti ir kūrinius siųsti anksčiau.

Kūrinius siųsti: ALTS, KONKURSAS

2711 West 71st Street,
Chicago, IL 60629-2005, USA

Teksto paruošimas: Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažiau 200 puslapių, parašytas spausdinimo mašinėlė arba kompiuteriu, pasirašytas slapyvardžiu. Slapyvardis turi būti užrašytas ant atskiro užklijuoto vokelio, į kurį reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adresu, telefono ir fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vokas bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai negražinami.

Vertinimo komisija:

Danutė Bindokienė,
Dr. Jonas Jasaitis,
Petras Palilionis,
Stasė Petersonienė,
Vytautas Volertas.

Premijų įteikimas: Lietuvių literatūros šventėje, Čikagoje, JAV, Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės metu.

ATSISVEIKINANT SU RAŠYTOJA
AURELIJA BALAŠAITIENE-ŽITKUVIENE

Aurelija Marija Žižniauskaitė Balašaitienė-Žitkuvienė gimė 1922 m. rugsėjo 25 d. Lietuvoje. Kilusi iš bajorų Sapiegų palikuonių. Tėvai Vytauto Didžiojo universiteto auklėtiniai. Tėvas inžinierius, motina humanitarinių mokslų dėstytoja.

Susirinkome šį vakarą pagerbti, pareikšti gilią užuojautą jos šeimai, giminėms ir nuoširdžiai minėti Aureliją Žižniauskaitę Balašaitienę-Žitkuvienę rašytoją, publicistę, žurnalistę, poetę, pedagogę, gilios erudicijos ir inteligencijos asmenybę, išskirtiną moterį ir pasišventusią lituanistę, kuri buvo jos mamos ir tėvelio Žižniauskų dovana mums.

Žižniauskų šeima išugdė meilę šeimai, muzikai, literatūrai, lietuviškam žodžiui, bendrai kalbom. Ir tą patį tęsė Aurelija jau savo židinyje, mylėdama savo dukreles Jūrą ir Dainą, sūnus Mikolą-Visvaldą ir jauniausiąjį Rimą, kuriuos giliai užjaučiam nekties valandoje.

Ir pasigenda Aurelijos jos vaikai, mylima sesuo Mylita, per vedybas susigiminiavusi Nasvyčių šeima, giminės Clevelande, Bostone, Toronte, Lietuvoje. Kaip pasigenda jos ir plačioji lietuviška visuomenė kurią jina mylėjo ir skiepijo meilę lietuviškai kultūrai.

Kas negali atsiminti "Hotel Aurelija" kur Aurelija (taip jina neformaliai norėjo būti vadinama) savo namuose priimdavo, vaišindavo, net apnakvydindavo rašytojus, literatus – Brazdžionį, Santvarą, Gustaitį ir kitus menininkus, muzikus, ir neatstumdavo jau-

nimo kuriems jos durys visada būdavo atdaros.

Ir jie sužinodavo, kad išei-

vijoje, Amerikoje, Clevelande gyvendama Aurelija Balašaitienė parašė romanus: "Skirtingi uostai", "Gaisro pelenuose", "Užburtame rate", "Vidurnakčio serenada", "Dirvos" premijuotą romaną "Raudonas automobilis", romanus: "Skeveldros", "Žarijos ir pelenai" novelės: "Juodoji ponija", "Susitikimas pamary".

Parašė libretą muzikinei dramai "Vilniaus pilies legenda", statyta Lietuvių meno ansamblio "Dainava", kompozitorius Aloyzas Jurgutis, priklausė Lietuvių rašytojų draugijai buvo "International Press Club" narė ir apdovanota Cleveland Plain Dealer "Letter of the Month" žymeniu.

O knyga "Tarp dviejų Tėvynių", Vilnius 2000 m., tai rinkinys jos nuostabios poezijos sukurtos tarp 1947 m. Vokietijoje iki 2000 m. Clevelande, Amerikoje. Jos puslapiuose baladė "Vytauto priesaika" ir anglų kalba eilėraštis "Why?", už kurį Aurelija laimėjo Golden Poet Award 1988 m. iš Ohio Association of Poets.

A.† A.

KATRYNA VISMONTAS

anksčiau gyvenusi Clevelande, mirė savo namuose Delaware, Ohio, penktadienį, 2008.09.05, sulaukusi 85 metų. Ji buvo Vladek ir Agatha Schpak duktė, gimusi 1922.11.23, Liubline, Lenkijoje. Jos vyras, Dominikas Vismontas, mirė 1976 m., o duktė Bernice Dering 1989 m. Jos brolis, Vladek Schak, taip pat jau miręs. Liūdesyje liko duktė Aldona ir žentas Bruce Babbitt, trys vaikaičiai - Tony (Katrina) Dering, Freemont, WI; Agnese Babbitt, Louisville, KY; Joseph Babbitt, Delaware, OH; ir provaikaitė Courtney Dering.

Prieš persikeldama į Delaware, OH 1997 metais, velionė gyveno Clevelande, buvo Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos narė, dirbo Lietuvių klube (kurio narė ji taip pat buvo), vireja. Vėliau priklausė St. Mary Catholic Church parapijai; su šeima ir draugais lankydavo The Heritage Day Care Health Center, mėgo gaminti tautinius patiekalus ir klausytis gimtinių dainų.

Žentas Bruce Babbitt buvo sudaręs sąlygas velionei likti savo namuose, šeimos ir mylimų gyvulėlių apsuptyje. Velionė buvo pašarvota Robinson Funeral Home, Delaware OH, sekmadienį, 2008.09.07., 7:00-8:30v.v.

Maldoms už velionę vadovavo kun. James Black. Laidotuvių apeigas 2008.09.08, pirmadienį, Visų Sielų kapinėse (All Soul's Cemetery) Chardon, OH, atliko kun. Leonas Zaremba.

Šeima dėkoja slaugos namų (The Hospice) slaugytojams už jų nuoširdų rūpestį.

Velionės atminimui galima aukoti The Heritage Day Care Health Center, 100 Willow Brook Way, S., Delaware, OH 43015.

Liūdinti dukra ir šeima

Ta jos meilė literatūrai, kurti, rašyti pasireiškė jau Lietuvoje. Būdama 9 metų jos raštai buvo spausdinami "Vaikų žodyje". Gimnazijoje buvo literatūros būrelio vadovė.

Mokino anglų kalbą (paukiai mokėjo penkias kalbas) tremtinių stovykloje Vokietijoje. Buvome jos mokiniai Vyskupo Valančiaus, šv. Kazimiero Lituanistinėse mokyklose, kur jina ugdė mūmose meilę lietuvių kalbai, žodžiui, literatūrai.

Ir tą žodį su neišpasakojama energija skleidė savo straipsniuose "Tėviškės žiburiuose", "Aiduose", "Drauge", "Dirvoje", "Darbininke", "Skautų aide". Lietuvai atgavus nepriklausomybę rašė jos žurnaluose, laikraščiuose, net anglų kalbos laidose.

Visuomenė, ypatingai jaunimas, vertindavo jos paskaitas, gerbė ją skautų eilėse kaip skautininkę. Ir Aurelija įvertino jaunimą, įsijungė puoselėti Kent State Lituanistinę programą. Per jos sugalvotą "Radiothoną" lituanistinei programai sutelkta 10,000 dol., kurie šiandien išaugo iki

150,000 dol. Iš palūkanų skiriamos stipendijos Kent studijuojantiems lietuviams studentams.

Sudarė sąlygas, kad Kent Lituanistinei bibliotekai patektų sena 1768 m. išleista lietuviška knyga. Per laikraščius ragino žmones aukoti lietuviškas knygas Kent Lituanistinei bibliotekai. Pati paaukojo rektą rinkinį lietuviškų knygų, žurnalų spausdintų Lietuvoje, tremtinių Vokietijoje, Anglijoje, Italijoje.

Tai neeilinė asmenybė. Gailmės praradę ypatingą asmenybę, draugę, seserį, motiną, bet dėkingi, kad Aurelijos dvasia spindi ne tik jos lietuviško kultūrinio lobyno palikime, bet savo vaikų širdyse, šeimos, giminių, bičiulių ir pačios visuomenės. Jinai taikliai, drąsiai rašė, to tikisi ir iš mūsų.

Didžiai gerbiam Aureliją Balašaitienę-Žitkuvienę ir tariam nuoširdų Aurelijai sudie!, kol vėl susitiksime amžiname gyvenime.

Dr. Viktoras Stankus, buvęs Aurelijos Balašaitienės mokinys

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinį skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2008 m. lapkričio 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol..

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____		
Nr. ir gatvė _____		
Miestas _____	Valstybė _____	Zip _____
Tel. numeris _____		

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 27-28 d., Mariaus Narbutaičio metalo meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia vyr. skaučių Židiny.

SPALIO 19 d. rengiama Šiluvos Dievo Motinos šventė, Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos parapijoj.

LAPKRIČIO 16 d., nuo 11:30 iki 3:30 p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

PREMIJAS GAVO PENKI UŽSIENYJE GYVENANTIEJI LIETUVIAI MOKSLININKAI

Edvardas Šulaitis

Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos sudaryta komisija iš 16-os kandidatų išrinko penkis iškiliausius lietuvių išeivijos mokslininkus. Tai buvo padaryta Švietimo ir mokslo ministro įsakymu. Laimėtojams paskirtos 13 000 litų premijos.

Mums ypač malonu pranešti, kad tarp šių penkių išrinktųjų yra du JAV lietuviai mokslininkai, o vienas iš jų - čikagiečiams gerai pažįstamas prof. dr. Romualdas Kašuba, gyvenantis Čikagos vakariniame priemiestyje, St. Charles, IL. Apie šį mokslo vyrą norime plačiau papasakoti. Beje, jam premija buvo paskirta už viso gyvenimo nuopelnus (panašiai kaip ir dr. I. Skrupskeliui) biomedicinos ir technologijų mokslų srityse. Prof. dr. R. Kašuba oficialiame pranešime yra pristatomas kaip technologijos ir edukologijos mokslų atstovas, Northern Illinois universiteto (De Kalb, IL) profesorius emeritas.

PLAČIAU APIE PROF. DR. ROMUALDĄ KAŠUBĄ

Jis yra gimęs 1931 m. kovo 23 d. Kaune. Ten 1941-1944 mokėsi gimnazijoje, kol turėjo bėgti nuo artėjančios rusų kariuomenės. Kurį laiką gyveno Vokietijoje, ten baigė Miuncheno lietuvių gimnaziją. Atvykęs į JAV, Illinois universitete studijavo mechaninę inžineriją. Čia gavo bakalaurą (1954 m.), magistro (1957 m.) ir daktaro (1962 m.) laipsnius.

1962-1968 m. buvo TRW korporacijos Cleveland, Ohio kosmoso tyrinėjimų sistemų modeliavimo, medžiagų atsparumo ir dinamikos skyrių vedėjas. 1964-1986 dėstė Clevelando universitete: iš pradžių kaip asistentas, vėliau - asocijuotas profesorius, o nuo 1972 m. dirbo profesoriumi. 1978-1985 buvo Mechaninės inžinerijos katedros vedėjas, o tada - inžinerijos aspirantūros programų direktorius.

1986 m. pradėjo darbuotis

Northern Illinois universiteto Inžinerijos ir inžinerinės technologijos universitete. Buvo jo kūrėjas, dekanas. Darbavosi atkuriant Vytauto Didžiojo universitetą Kaune: buvo jo atkuriamojo senato narys, Kauno technologijos universiteto konsultantas.

Yra paskelbęs daug mokslinių straipsnių ir pateikęs nemažai tiriamojo pobūdžio ataskaitų (NASA, JAV Energijos departamentui, JAV Kongresui). Skaitė mokslinio pobūdžio paskaitas Lietuvoje, Kinijoje, Japonijoje, Australijoje. Dalyvavo ir dalyvauja JAV lietuvių visuomeninėje veikloje. 2006 m. buvo išrinktas į JAV Lietuvių bendruomenės Tarybą. Kaip LB atstovas reiškėsi bendruose LB ir Lietuvos Seimo komisijos posėdžiuose. Plačiai domėjosi ir domisi išeivių lietuvių bei kitokia sporto veikla, ją remia finansiškai.

PROF. DR. IGNAS SKRUPSKELIS

Antrasis, kuriam premija paskirta už viso gyvenimo nuopelnus ir laimėjimus humanitarinių ir socialinių mokslų srityje, yra Pietų Karolinos universiteto profesorius emeritas filosofas dr. Ignas Kęstutis Skrupskelis.

Likusieji trys premijų gavėjai gyvena ne tik skirtingose valstybėse, bet ir kontinentuose.

Arčiausiai Lietuvos yra įsikūręs istorikas dr. Bronius Makauskas, kuris yra Lenkijos mokslų akademijos Istorijos instituto mokslininkas, Lietuvos ir Lenkijos santykių istorijos tyrinėtojas. Jam premija paskirta už pastarojo dešimtmečio laimėjimus hu-

(Atkelta iš 6 psl.)

KAIP PAGERINTI...

būti gera, bloga, gali valios ir visai nebūti. O bloga valia jau negali būti iš Dievo. Čia dar dera paklausti: **ar galima vadinti geros valios raiška balsavimą už vakarykščius tautos prievartautojus buvusius komunistus, kagėbistus bei jų tal-kininkus, autonomininkus lenkus, nelojalius valstybei formalius piliečius?** Ir atsakyti - jie į Seimą pakliuvo per blogą rinkėjų valią, jos visišką nebuvimą bei pasidavimą keliamoms emocijoms.

Dera pastebėti, kad svarią įtaką valdžios rinkimams turi ne bloga valia, o jos nebuvimas arba stoka; apie pusę balsavimo teisę turinčių formalių Lietuvos piliečių į rinkimus neateina. Galimas daiktas, kad jie yra dori, dorėsniai už emocionaliuosius rinkėjus, bet ne dėl savo kaltės, valios neturi, o emocijoms nepasiduoda. Tačiau jų nedalyvavimas rinkimuose turi įtaką daugumai, kuri, jiems dalyvaujant, gal dauguma nebūtų. Kita vertus, tie bevaliai arba abejingieji yra patogus rezervas nešvarių rinkiminių kampanijų poveikiui, kvailinimui.

Demokratinės valstybės reikalus tvarkyti - vykdyti politiką - reikalinga pilietinė, sąmoninga, turinti gerą valią, politizuota visuomenė. Tačiau per penkiolika nepriklausomybės metų apie geros valios ugdymą šnekėta labai vangiai, o visuomenę depolitizuoti (išpilietinti) buvo dedamos itin didelės pastangos. Nepasitraukus

manitarinių ir socialinių mokslų srityje. Dr. B. Makauskas yra darbavęs ir visuomeninėje veikloje - buvo Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos narys.

Dr. Sauliui Juodkaziui, Hokaido universiteto Japonijoje asocijuotam profesoriumi, lazerinių technologijų specialistui, premija paskirta už pastarojo dešimtmečio laimėjimus fizinių, biomedicinos ir technologijos mokslų srityse.

Penktasis premijuotasis - dr. Algimantas Taškūnas, edukologas, lietuviybės puoselėtojas iš Tasmanijos (Australijoje) universiteto, premija paskirta už mokslo patirties, laimėjimų sklaidą, mokslo ryšių tarp Lietuvos ir užsienio šalių plėtojimą.

Smagu matyti, kad šie žmonės, kurių darbais gėrėjosi amerikiečiai ar kitų tautų žmonės gavo įvertinimą ir tėvynėje. Nors jų premijos nėra didelės, tačiau svarbu, kad jie buvo pripažinti, kaip Lietuvos mokslui nusipelnę asmenys.

siems iš visų lygių valdžios buvusiems partiniams nomenklatūrininkams ir naujai į valdžias ateinantiems populistams depolitizuota visuomenė, dėl neatsparumo manipuliacijoms, buvo itin reikalinga. Todėl visuomenės pilietiniam ugdymui ir jos telkimui joks dėmesys nebuvo rodomas. Tik pastaraisiais metais, kai rinkimai į Seimą parodė, kad ne tik demokratijai, bet ir valstybingumui kyla pavojus, valstybės vadovai apie pilietiškumą prabilo. Prabilo gal ir todėl, kad pati visuomenė nebetylė, pradeda susivokti, kad sekimu "švytuokle", balsavimu "prieš", iš pažadų kylančiomis emocijomis demokratijos mechanizmo deramai nevaldys, geros valdžios nesukurs.

Visuomenė pati ieško būdų saviugdai, politiniam raštingumui įgyti, siekia tapti nemanipuliuojamu veiksmu valstybėje. Nepaisant įvairių trukdymų "iš viršaus", kuriasi pilietinės visuomeninės organizacijos, judėjimai. Lietuvoje jau veikia per tūkstantį vietos bendruomenių, kurias galime laikyti pilietinės visuomenės pradžios mokykla, lietuviška talka pilietinei visuomenei telkti. Tikėtina, kad per betarpišką bendravimą, saviugdą amžinųjų ir bendražmogiškųjų vertybių pagrindu, visuomenėje rasis daugiau geros valios, trauksis susvetimėjimas, pilietinė visuomenė kokybe ir kiekybe augs.

Į naują Seimą taiko 21 partija bei keliolika nepriklausomų kandidatų. Pilietinei visuomenei

DIRVAI AUKOJO

A.a.Joną Aleksą Gricių prisiminti	
J.Raibys, Ventura, CA	100
L.Kazlauskas, Trail Creek, IN	80
B.Kasakaitis, Oak Lawn, IL	75
Anonimas, Rocky River, OH	50
A.a. Praną Petraitį prisiminti	
O.Adomavičius, Centerville, MA. 50	
A.Balbata, St. Petersburg FL	50
G.Indreika, Chicago, IL	50
B.Kozica, Daytona Bch., FL	45
A.Muliolis, Euclid, OH	30
Tautos šventės proga	
Alė Rūta, CA	20
R.Aras, Omaha, NE	20
S.Kalnins, Oak View, CA	20
A.Reškevičius, Omaha, NE	20
N.Raškienė, Tarrytown, NY	15
N.Von Kiparski, Montville, OH .	15
I.Delvigs, Fairview Pk., OH	10
A.Kudirka, Glendale, CA	10
M.Vilutienė, St. Petersburg, FL .	10
R.Čiuberkis, Cleveland, OH	5
V.Židžiūnas, Bethlehem, PA	5
P.Jokubka, St. Pete. Bch., FL	2

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

atėjo apsisprendimo ir lemtingo žingsnio metas. Svarbu, kad visuomenė kandidatus rinktų ne emocijų, o geros valios pagrindu, atsižvelgtų ne į jų keliamas emocijas, o į darbus. Tik tokiu keliu einant pagerinsime patį Seimą, išvengsime besikartojančio nusivylimo.

A.† A.

ALEKSUI GRICIUI

mirus, žmonai BIRUTEI, sūnui ARVYDUI su šeima bei kitiems giminėms ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Henrikas ir Martha Macijauskai

Mūsų Mielai Sesei

A.† A.

S. AURELIJAI BALAŠAITIENEI - ŽITKUVIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiame dukroms JŪRATEI ir DAINAI su šeimomis. Sūnams RIMUI ir VISVALDUI su šeimomis. Sesei ps. fil. MYLITAI NASVYTIENEI su šeima. Taip pat kitiems giminėms Amerikoje ir Lietuvoje.

Liūdinti

Clevelando skautija

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

SPORTAS

EUROPOS VAIKŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS ŽAIDYNĖSE LIETUVIAI IŠKOVOJO SEPTYNIS MEDALIUS

Brno, rugsėjo 19 d. (ELTA). Trečiosiose Europos vaikų (gimusių 1994-1997 metais) lengvosios atletikos žaidynėse, vykusiose Brno (Čekija), jaunieji Lietuvos lengvaatlečiai iškovojo septynis medalius.

Žaidynėse aukso medaliais pasipuošė Simona Janonytė (1994 m., rutulys 3 kg, 10,83 m), Šarūnas Samas (1994 m., tolis, 6,07 m), Milgedas Stasiūnas (1996 m., kamuoliukas, 69,02 m), Jaunius Risakovas (1997 m., kamuoliukas, 60,23 m).

Sidabro apdovanojimus pelnė Žydrūnė Simanavičiūtė (1994 m., aukštis, 1,54 m) ir Līveta Jasiūnaitė (1994 m., ietis 600 g, 33,13 m), bronzos medalis įteiktas Mantui Butkevičiui (1995 m., kamuoliukas, 65,57 m).

Lietuvai žaidynėse atstavo Rokiškio ir Biržų jaunieji sportininkai. Prieš dvejus metus vykusiose žaidynėse dalyvavo Šiaulių, o pernai - Biržų komandos, tačiau joms nepavyko iškovoti medalių. Iš viso žaidynėse dalyvavo 11-os valstybių atstovai.

L. STANČIŪTEI NEPAVYKO NUGALĖTI

Sofija, rugsėjo 18 d. (ELTA). Lietuvos tenisininkė Lina Stančiūtė nepateko į Bulgarijos sostinėje Sofijoje vykstančio moterų teniso turnyro "Allianz Cup", kurio prizų fondą sudaro 100 tūkst. JAV dolerių, ketvirtfinalį.

22-ųjų metų lietuvė, kuri pasaulio vertinime užima 401-ąją vietą, aštuntfinalyje ketvirtadienį 6:3, 5:7, 2:6 nusileido 92-ajai pasaulio raketėi 23-ųjų metų Matilde Johansson iš Prancūzijos. Beje, antrajame sete L. Stančiūtė pirmavo 5:4 ir iki pergalės jai geime trūko tik taško. Tačiau sėkmė nūsikus. L. Stančiūtė šešioliktfinalyje 7:5, 6:3 įveikė 174-ąją pasaulio raketę 17-metę rusę Kseniją Pervak.

Lietuvė į pagrindines varžybas pateko po atrankos turnyro, kuriame ji įveikė tris varžoves iš Rumunijos, Prancūzijos ir Graikijos. Už patekimą į pagrindinį turnyrą lietuvei atiteko trys, o už patekimą į aštuntfinalį - devyni Moterų teniso asociacijos (WTA) vertinimo taškai. Aštuntfinalio dalyvėms atiteko ir 1488 JAV doleriai. Dabar L. Stančiūtės laukia turnyras Helsinkyje

Šiaurės Amerikos Nacionalinės ledo ritulio lygos (NHL) klubo "New Jersey Devils" puolėjas Dainius Zubrus sutiko perleisti 16-ąjį numerį į komandą sugrįžusiam 37-erių metų puolėjui Bobby Holik.

ELTA

ES ŠACHMATŲ ČEMPIONATE Š.ŠULSKIS LIKO DVIDEŠIMTAS

Anglijoje pasibaigusiose Europos Sąjungos šachmatų pirmenybėse 6.5 taško iš 10 galimų surinko bei 20-ąją vietą galutinėje įskaitoje užėmė Šarūnas Šulskis (ELO koeficientas 2562).

Lietuvos šachmatininkas čempionate laimėjo penkias partijas, triskart sužaidė lygiosiomis ir patyrė du pralaimėjimus. Rugsėjo 18 d. dešimtojo rato partiją Š.Šulskis 0:1 pralaimėjo ketvirtąją vietą su 7.5 taško užėmusiam anglui Nigel Short (2655).

Likusių keturių Lietuvos atstovų rezultatai čempionate butybių atstovai.

vo kuklesni.

Emilis Pileckis (2443) su 6 taškais buvo 39-as, o pustaškiu mažiau surinkusi Simona Limontaitė (2200) - 62-a. Su 5 taškais Povilas Lasinskas (2269) tarp 140 pirmenybių dalyvių tenkinosi 76-ąją poziciją, o tašku mažiau (4) surinkęs Vytautas Vaznonis liko 99-as.

Čempionato nugalėtoju su 7 taškais iš 10 galimų tapo olandas Jan Werle (2591), pustaškiu aplenkęs čeką Viktorą Lazničką (2601) ir anglus Michael Adams (2735) ir N. Short.

lrytas.lt

R. BERANKIS TURNYRE JAV LAIMĖJO PIRMAŠIAS RUNGTYNES

Waco, rugsėjo 16 d. (ELTA). Lietuvos tenisininkas Ričardas Berankis JAV, Texas valstijoje, vykstančio turnyro "Waco Tennis Challenger", kurio prizų fondą sudaro 50 tūkst. JAV dolerių, pirmajame rate (1/16 finalo) pirmadienį 7:5, 6:4 nugalėjo 202-ąją pasaulio raketę 22-ųjų metų vokiečių Tobias Kamke.

TENISININKĖ I. DAPKUTĖ ŠOKTELĖJO Į PIRMAJĮ ŠIMTUKĄ

Vilnius, rugsėjo 19 d. (ELTA). Lietuvos tenisininkė Ivetė Dapkutė pasaulio jaunių (iki 18 metų) vėtinimų lentelėje iš 159-osios vietos pakilo į 93-ąją. 15-metė lietuvė turi 297,5 taško. I. Dapkutės šuolį reitingų lentelėje lėmė laimėtas turnyras Serbijoje. Už pergalę Ivetė atiteko 100 taškų.

Pirmąją vietą užima 17-metė olandė Arantxa Rus, turinti 1175 taškus.

Iš viso klasifikuotos 2038 tenisininkės.

(Suomija, prizų fondas - 25 tūkst. dolerių). Arankos varžybos prasidės rugsėjo 28 dieną. ELTA

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima trečiadieniais 10:00-11:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
+ Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Hall

OPEN

Mon.-Fri. 8 am to 6 pm

Sat. 8 am to 4 pm

886 E. 260 th St.

Cleveland, Oh. 44119

JAKUBS AND SON Laidojimo įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukų atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)